XIII. évfolyam. Zomborban, 1890. november 25-én, kedden. 91. szám.

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . . 6 ft.
Fél évre . . . . 3 ft.
Negyed évre . 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető küldemények a szerkesztőnek, anyagiak a laptulajdonosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:
egy 1 hasábos petit sor 10 kr., többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyilttér sora 25 kr.
Bélyegdij minden hirdetésnél 30 kr.
A hirdetések Bittermann Nándor könyv- és könyomdájában és a szerkesztőnél fogadtatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr. | Megjelen minden kedden és pénteken. | Egyes szám ára 10 kr.

Az elkeresztelések.

Előkelő megyei politikai kézből vesszük e sorokat, melyeknek készséggel adunk tért:

A közrendőri természetű február 26-iki rendelet — sajnos — már-már oly térre tereltetett, abból oly konzekvenciák vonattak le, melyek hadi készülődésekre engedtek következtetni.

Nem jó katholikus, nem jó hazafi az, aki kulturharcot akar, aki mesterségesen szembeállitani akarja az államot az egyházzal, különösen nálunk, ahol ez a harc mindkét részen óriási veszteségekkel járna. Mert ahol — mint nálunk — a klérusnak oly óriási erkölcsi s anyagi befolyása van, ahol ez az egész államélet fejlődésében oly fontos s törvényeinkben s a nép vérévé vált hagyományaiban gyökeredző szerepet játszott s játszik — habár természetesen más mérvben — még most is: ott ily küzdelem csak ádáz lehet, romboló hatásu minden irányban. Nyomai nem lennének egyhamar eltörölhetők. Nem azért, mintha a győzelem csak egy pillanatra is kétséges lenne, mert az állami szuverenitás ma már nem vitatható, hanem, mert az ellenfelen ejtett sebekkel magát is megvérezné.

Igy tehát mindaz, ami bármely részről izgatás, csaló jelszavak vagy egyéb által az állami tekintély rovására történik, meg nem tűrhető.

Megyénkben az állam és egyház megbolygatását célzó szándéknak — örömmel irhatjuk — legalább eddig semmi jele sem mutatkozott; nincsenek izgatók s ugy látszik talaj sincs; az oly törekvés pedig, mely egy törvényt alkotmányos uton céloz megváltoztatni, mindenki részéről jogosult.

A miniszter által kiadott február 26-iki rendelet egyedüli célja az, hogy az *anyakönyvi kivonatok azon felekezet lelkésze által adassanak ki, a ki arra a törvény szerint jogositva és kötelezve van.*

Sokkal ismertebb a dolog, semhogy szükségesnek tartanám annak fejtegetését, hogy a törvény meg nem tartása a vegyes házasságoknál micsoda zűrzavarokra adott okott. Ezt az államnak, a közrend őrének tűrni nem szabad.

Az 1868. LIII. t. c. imperative kimondja, hogy a vegyes házasságokból született gyermekek közül a fiuk az apa, a leányok az anya vallását követik. Ezt csűrni nem lehet, különösen nem ugy — mint ahogy azt némelyek tették — hogy ha valamelyik fél ezzel meg nem elégednék, ebből csak az következnék, hogy *kereseti jog* nem illeti meg. Azaz, ha a protestáns apának fia katholikus lesz, ez megfelel a törvény szellemének, s csak ha a protestáns apának fia protestáns vallásu lesz, ez ellen a katholikus anyának *kereseti joga* nincs. Az ilyen érvelésnek — melyet a törvény világos meghatározásánál fogva bővebben cáfolgatni sem kell — az a tulajdonképeni értelme, hogy az 1868. t. c. 12. §-a csak arra az esetre vonatkozik, ha a szülők között megegyezés nem jön létre.

Csak el kell olvasni az idézett szakaszt s ha még több is szükséges, ott vannak az országgyűlés naplói s azonnal tisztában van az, hogy a törvény intenciója nem ez volt.

A törvény a vegyes házasságokból született gyermekek vallása felett kötelezőleg rendelkezvén, másrészt pedig a büntető törvénykönyv 379. §-a kimondván, hogy: „Az anyakönyvek és azokból kiadott hiteles kivonatok és bizonyitványok *közokiratot* képeznek és az ezek vezetésére, valamint azokból hiteles kivonatok és bizonyitványok, vagy okiratok kiadására jogositott személyek közhivatalnokoknak tekintendők“ — a jogbiztonság és rend lényeges kárával járna az, ha az anyakönyvi kivonatok, mint teljes hitelt érdemlő s teljes bizonyitó erővel biró közokiratok a törvény rendelkezésének ellenére vezettetnének.

Micsoda állam az, mely törvényileg kimondja, hogy a protestáns apa fia protestáns, a katholikus anya leánya katholikus s megengedi, hogy közhivatalnok közokirattal bizonyitsa ennek ellenkezőjét.

Micsoda állam az, mely megengedné azt, hogy polgárainak vallására vonatkozó adatokban olyan zűrzavar uralkodjék, hogy az illető ne tudja, tulajdonképen hová is tartozik; mert ahová való tartozását a törvény világosan rendeli, oda hiába fordul, ott nem tudnak róla, ahol pedig anyakönyvezik, oda a törvény szerint nem tartozik?

Milyen felelős miniszter az, aki megengedné, hogy a törvény végre ne hajtassék, ahelyett hogy annak minden irányban érvényt szerezzen?

Nemcsak államjogi, de logikai következmény az, hogyha a törvény valakit katholikusnak deklarál, ugy azt az illetőt az illetékes katholikus lelkész tartsa nyilván s viszont!

Két kérdés merül itt azonnal fel, joga van-e erre az államnak s nem ejtetik-e csorba ez által a katholikus papi lelkiismereten?

Megállapodva abban, hogy az 1868. LIII. t. c. 12. §-ának intenciója tiszta és világos, annak végrehajtása szigoru állami kötelesség s hogy az ezt célzó február 26-iki rendelet parancsoló szükségesség; belátom, hogy maga a törvény éppen az egyéni lelkiismereti szabadság igen respektálandó elve cimén támadtatik meg.

A szülő, az életet adó, az rendelkezzék gyermekei vallása felett!

Eltekintve itt attól, mennyire szükséges és célszerű a vegyes házasságokból származott gyermekek vallása felett az államnak intézkedni — erre később rátérek — az a kérdés, *joga van-e erre az államnak?*

Joga van-e a házasságjogot, a gyermekek viszonyait törvényerejűleg rendezni? Joga van-e azt mondani: ezt a házasságot törvényesnek tekintem, ezt a gyermeket törvénytelennek, ezt a gyermeket katholikusnak?

Bele esik-e az állami hatalom rendelkezési körébe mindez?

Igen. Mert jól fontoljuk s értsük meg, hogy az egyéni lelkiismereti szabadságra kényszer nem gyakoroltatik! Ezen szabadság békóba verése, nem esik az állam jogkörébe.

Ha az állam arról rendelkeznék, hogy a gyermeknek katholikusnak vagy protestánsnak *kell* maradni, ha azt szabná elő, mily vallást *kell* követnie, ugy az egyéni szabadság minden barátja egy táborban lenne.

De itt nem az apa lelkiismeretéről van szó, hanem egy harmadik személyéről, mely létezik ugyan, de elhatározási képességgel nem bir.

Nem lévén jártas dogmatikus kérdésekben, nem vitathatom azt, vajjon a katholikus pap, ha keresztel, általában kereszténnyé vagy katholikussá keresztel?

De egyet meg kell jegyeznem. Az 1879. XL. t. c. 55. §-a igy szól: „Aki életkorának 18-ik évét még be nem töltött kiskoru egyént az 1868. LIII. t. c. rendelkezése ellenére más felekezetbe felvesz, két hónapig terjedhető elzárással és 300 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.“ Az a kérdés tehát, mi képez vallásba való felvételt? Az első biróság — több konkrét esetben — elitélte a lelkészt e §. alapján azért, mert a vegyes házasságokból született gyermekeket az 1868. LIII. t. c. ellenére megkeresztelte. A felsőbb biróság — felebbezés folytán — nem látta a keresztelés cselekményét olyannak, mely

A „BÁCSKA“ tárcája.

Beatrice.

I.

Mióta ábrándképem lettél,
Mióta kisérsz szüntelen,
És álmaimat édesited
Vágykeltő csöndes éjeken; —

Ugy tetszik: szebben jön a nap föl,
Fájóbban kél, sóhajt a szél,
S csermely fölött a játszi lomb
Halkabban súg, zizeg, beszél!

II.

Hittem, reméltem és
Szerettem végtelen,
Hitem már elveszett,
Szivem reménytelen.

És egyedül maradt
Csupán a harmadik:
A gyötrő szerelem
Szivem mélyén lakik!

III.

Bánatomat, búmat
Rábíztam a szélre,
Üzenetet írtam
Hulló falevélre.

Gyönge szél elfáradt,
Nem talált meg téged, —
Hulló falevelet
Össze-vissza tépted!...

IV.

Őszi köd ül lomhán
A szomorú tájon, —
Biztatom a szívem:
Csöndesebben fájjon.

Hulló falevél ül
A süvöltő szélre, —
Nem hallgat a szívem
Csitító beszédre!...

V.

Éjem-napom gyötrődés csak,
Tépelődés, bánat;
S mégis lelkem rád gondolni
Soha ki nem fárad.

Kínos órák, bú órái
Számomra a percek, —
S mégsem tudlak elfeledni,
Mégis csak — szeretlek!

Erdélyi Zoltán.

Péró bátyánk.

Volt egy idő, igaz, régen, már majdnem egy negyedszázad telt el azóta, midőn néhány lelkes férfi (önök el sem fogják hinni) népszerű felolvasásokat rendezett Zomborban, melyek (de ezt már magam is csak azért hiszem el, mert láttam) nagy és diszes közönséget tudtak a Vadászkürt termébe csábitani. Azon gárda, mely ezt rendezte, azóta a világ minden tájára szóródott szét. Firduji és Hafiz ismertetője most községi választásokat vezet és regulázza jegyzőit déli Bácskában, egy másik, harmadik a budapesti pertárakban emlékszik vissza e verőfényes szombat délutánokra, a ki pedig az örökké szépről, a nőkről tudott oly sokat, érdekeset regélni, az most a dohos akták közt kutatja a háj-szent-lőrinci káptalan okiratait és talán el-elgondolkodik afelől, hogy is volt lehetséges Zomborban ilyes dolgok iránt érdeklődést kelteni?

Annál a felolvasó asztalnál láttam, ismertem meg először Péró bátyánkat. Valami physikai théma lehetett, a tárgyat bizony már elfeledtem (csepp gyerek voltam még akkor), hanem az alakját, azt a bizonyos mértékig mindig ünnepélyes hanghordozást, még most is ott hallom csengeni fülemben.

Azóta pedig sokszor, igen sokszor láttam. Láttam mint társasköreink örökké kedélyes, mindenben szivesen résztvevő, tréfát (bizony néha még a vastagabbját is) eltűrő tagját, láttam a zöldasztalnál, midőn felemelte hangját, hogy támogasson kérdéseket, melyekkel szive egybeolvadt, láttam a honatyák sorában, midőn húrokat pengetett, melyeket patriarkai székből is csak évtized mulva hallottunk, láttam mint gondos férjet éveken át szenvedő nejével karján, láttam ott is, a hol a dupla kettősöket és az ultimo bukásokat reszkető vonásokkal jegyezte fel a fekete táblára, de akár hol láttam, a szeretet és tisztelet egy vegyülékével tekintettem reá, s midőn minap az egyházfi kezembe nyomta a viaszgyertyát, melynek halavány lobogó lángjánál hallgattuk azt a bus, idegenszerű semmiféle más zenével össze nem hasonlitható gyászhangokat, megcsendült a hajduk sarkantyuja a kőlapokon és a ravatalra letették mindazt, mi Péró bátyánkból megmaradt, akkor éreztem csak igazán, mit vesztettünk! A halkabban elmondott zsolozsmákba közbevegyült a gyászkar hatalmas baritonja, majd csendes zokogás hatott el füleinkhez, az őszi szél egy sárga levelet fujt be a templom nyitott ajtaján, az meg-meglebbent a füstgomolyban, még egy „goszpodin pomiluj“ s ennek is vége! Fuit!

Kevés emberről mondhatjuk el mai nap azt, mit ő róla, hogy tetőtől talpig ember volt, de olyan ember, ki soha senkit sem bántott. Az az idealizmus, mely a

Mai számunkhoz melléklet van csatolva.

a vallásba való felvétellel azonos lenne s mely az 1879. XL. t. c. 53. §-ában foglalt kihágást képezne s felmentette az illető lelkészt.

Már most, ha igaz az, hogy a megkeresztelés teljesen azonos a vallásba való felvétellel, akkor feltétlenül alkalmazandó a hivatkozott 53. §, ha nem, akkor az illetéktelen megkeresztelés által nem létesül az ezen szakaszban körülirt kihágás, de egyszersmind beáll azon kötelezettsége az államnak s felelős miniszterének, hogy a törvényben kimondott azon elvet, hogy a vegyes házasságoknál a fiuk apjuk, a lányok anyjuk vallását követik, más módon hajtassa végre.

Különben az 1868. LIII. t. c. 12. §-ának be nem tartására nem elég a büntetőjogi szankció — mert az elvégre is nem szerez érvényt a törvénynek — hanem szükséges mindenekfelett az az ellen vétőkre alkalmazott büntetésen felül, a törvény végrehajtásának biztositása is.

Mondjuk, hogy a katholikus papnak vallása tiltja egy általa megkeresztelt gyermeket nem katholikusnak tekinteni. Helyes, hiszen ennek ellenkezőjét kivánni sem lehet.

De hogy azonositható az anyakönyvezés rendezése a vallásba való felvétellel?

A vallásba való törvényellenes felvételre ott van az 1879. XL. t. c. 53. §-a.

Ha az illetéktelen megkeresztelés *tényeért* a lelkész nem büntethető, mert ez még nem azonos a vallásba való törvényellenes felvétellel, a törvény határozott kijátszását képezi, ha a megkeresztelt illetéktelen hatóságnál anyakönyveztetik.

Hogy ez meg ne történhessék, adatott ki a február 26-iki rendelet, mely nem *elkövetett cselekményt* büntet, hanem a jogbiztonság szempontjából a helytelen anyakönyvezést *előzi* meg.

Miniszteri rendeletnek törvénnyel ellenkezni nem szabad. Ez feltétlenül áll. Nem is ellenkezik egy törvénnyel se.

Melyik lelkész illetékes a vegyes házasságokból született gyermekek anyakönyvezésének vezetésére, hiteles kivonatok kiadására? Az, akinek vallásához az illető tartozik. S hogy melyikhez tartozik, azt világosan megmondja az 1868. LIII. t. c. 12. §-a.

Ha pedig áll ez, ugy áll az is, hogy a törvénynek, ha kontroverziák merülnek fel, érvényt kell szerezni.

A kihágási törvénykönyv, a kihágások statuálására vonatkozólag a következőket mondja (1. §.):

„Ugy a miniszteri rendelet, mint a szabályrendeletek, csupán valamely *rendőri* tilalomnak vagy rendelkezésnek megszegését minősithetik kihágásnak.“

De nincs-e jogbiztonsági rendészet? S ha igen, nem-e a jogbiztonsági rendészet ügyéhez tartozik, az anyakönyvezési szabálytalanságok folytán származható zavaroknak épen a jogbiztonság érdekében elejét venni.

Ne beszéljünk tehát a rendelet törvénytelenségéről.

Sokáig kétség volt az iránt, valjon az ismert rendeletben foglalt azon utasitás, hogy az illetéktelenül megkeresztelt anyakönyvi kivonatának az illetékes hatósághoz való áttételének vannak-e dogmatikus elvekbe ütköző akadályai?

Nos tehát az is tisztában van, hogy nem. Az egész püspöki kar a rendeletet végrehajthatónak találta s ily utasitással adta ki az alapságnak.

Ám kövessen az egyház belátása szerinti eljárást az illetéktelenül elkereszteltekkel, kérjen ez irányban tanácsot Rómától, ezen jogát senki és soha kétségbe vonni nem fogja, mert vallás erkölcsi dolgokban az az utolsó forum, de viszont állami törvényt köteles e haza minden polgára egyenlően respektálni, mert itt meg a törvényhozás az első és utolsó forum.

Hogy mily törvényesen megengedett eszközöket használjanak a sérelmek orvoslására, kérjék a szentszék határozatát, de hogy engedelmeskedjenek-e a törvénynek, ahhoz annak semmi köze, itt az állam maga mellett vagy felett semmiféle más hatalmat el nem ismerhet.

Mi tehát az alapság állásfoglalása a rendelet ellen? „Egy igen sajnos jelenség a katholikus egyházban, a belforradalomnak egy neme. Nem belforradalom-e az, mikor az alapság túlmegy azon a határon, melyet a főpapság kijelölt? mikor az alapság egyházpolitikát csinál és zászlót tűz ki.“

Hála Istennek, és büszkén mondhatjuk ezt, ez a kijelentés megyénk hazafias alapságát nem érinti s bizonyosak vagyunk, hogy nem lesz alkalmazható a jövőben sem!

Mit szándékoznak a törvény oly módositásával elérni — hogy a vegyes házasságból származott gyermekek vallásának meghatározása vagy általában a szülőkre bizandó, vagy a törvény csak akkor legyen irányadó, ha ezek megegyezni nem tudnak, — állitólag a vallási békét, meg akarják védeni a szülők természetadta jogait.

Az elv igen liberalisnak látszik.

De mi lenne az eredmény? Állandó zavar, surlódás, érdek összeütközés.

Az 1868. LIII. t. c. nemcsak teljesen méltányos, mert megfelel a viszonosság elveinek, hanem egyenesen kizár minden a szülők között keletkezhető s a családi élet békéjére s szentségére, feltétlenül káros, sokszor romboló hatásu vitát.

Prevenial a törvény az érdek összeütközésből származható — s könynyen hevessé válható — küzdelmeknek.

A törvény keresztülvitele: a béke, jelzett irányu módositása: a zavar magvainak elhintése a családi életben, ahol a teljes bensőség s egyetértés a cél; viszálykodás s illetéktelen beavatkozás a felekezetek között.

Az 1868. LIII. t. c. a családi béke megóvásának hatalmas eszköze; a módositás, — felhivása a házas feleknek a saját vallásuk érvényesitésére.

A törvény egy biztositéka a békés együttélésnek, a módositás a legnemesebb érzelmet már keletkezésekor megbénitja.

Egyik a közeledést, másik a távolodást segiti elő.

A módositás a reverzalisok korának feltámadását jelenti.

Ne álltassuk magunkat! A módositással ki lenne zárva az, hogy a vegyes házasságok egyedül csak az érzelmek kölcsönösségére lehessenek alapitva. Családi tradiciók, más beavatkozások, a házasfelek vallási meggyőződése, mind azt mondanák az egyik mint a másik félnek: „Védd vallásodat élettársad vallásának rovására is! Érvényesitsd magadat minden áron! Kivánd, hogy gyermekeid mind a te vallásodat kövessék.“

S hogy ez körülbelül minden esetben előfordulna, az majdnem bizonyos.

Micsoda szeretet az, mely a legcsekélyebb áldozatra sem képes! Ezt hallanák a felek, vagy sok esetben önmaguk is igy gondolkoznának.

Mi ez, ha nem mesterséges ellentétek teremtése.

Nem vagyok pesszimista s megengedem, hogy a legtöbb esetben a férj vagy nő könynyen fog engedni. De mégis ott lesz kiirthatatlanul a lemondás keserű érzete. S hogy nem egy vegyes házasságot tenne lehetetlenné, az is bizonyos.

Ott lenne a robbantás csirája az eljegyzéstől kezdve az egész életen át.

Azt mondani, hogy szolgáljon a törvény zsinórmértékül akkor, ha a házasfelek nem tudnak megegyezni, sokkal rosszabb, mint általán megengedni a rendelkezést, mert ez meg épen azt jelentené, hogy engedjük kitörni a viszályt, engedjük megzavarni a családi élet bensőségét, s a mikor ez megtörtént, rántsuk elő a törvényt, majd rendet csinál az.

Visszaállitani a békét egy törvénynyel — a mire az nem képes — akkor, mikor a baj már meg van s nem azt mondani: nem szabad megengedni, hogy ilyen viszály keletkezhessék!

S van még egy nagyobb baj. Tegyük fel, hogy a kérdést előzetesen rendezik; már itt könnyen megtörténhetik, hogy vagy a reverzalis, mint okirat, hiányos, vagy a szóbeli megállapodás nem történik a kellő alakban, mikor az érvényesitésre kerül a dolog, száz és százféle képzelhető okból, a fél megbánja tettét s visszavonja beleegyezését. Rábeszélik, tiltja vallási érzülete, kényszeritették akkor, mikor belenyugodott stb. . . .

Tessék tehát annak módja szerint s kétségbevonhatlanul, kényszer utján is érvényesiteni az illető félnek a saját jogát, vagy pedig nem tudván véglegesen megegyezni, vegyék elő a törvényt.

De a baj már meg van; tessék most a szülők közt a békét egy paragrafussal helyreállitani.

„A jogot, a gyermekek vallása felett intézkedni, a szülők kezébe tenni le, nem volna egyéb, mint Pandora szelencéje, amely a családi viszály magvait rejtené magában és e viszály megujulna mindannyiszor, valahányszor az égnek ujabb áldása felett a családnak örömünnepet kellene ülni, sőt e viszály annál nagyobb mérveket öltene, minél nagyobb a házasfelekben a vallásos érzület, minél inkább ragaszkodnak saját vallásuk elveihez és tanaihoz“ bölcsen mondta ezt Horváth Boldizsár.

Távol legyen tőlem, hogy az 1868. LIII. t. c.-nek absolut becset tulajdonitsak. Más államokban a legkülönbözőbb felekezetek megvannak békében ilyen határozmányok nélkül is. De mások ott a viszonyok, az emberek, a történelmi fejlődésnek más az iránya.

Meggyőződésem, hogy ma nálunk Magyarországon a vegyes házasságból származott gyermekek vallási viszonyait célszerübben s a békének kedvezőbben megoldani nem lehet.

Mi legyen végül az anyakönyvezésre vonatkozó február 26-iki rendelettel?

---

mi ifjainkban már kihalt, (a kiben benne van, az is restelve takarja) sirjáig elkisérte, a haldoklónak utolsó szavai is hagyományt akartak rebegni azon egyesület számára, melyet ő népe java, felvilágositására nagynak akart látni. A mi zombori társadalmunk tisztviselőtársadalom. A mindennapi munka, az aktatömeg alig engedi, hogy mikor annak porát lerázzuk, tovább is bizonyos fokig elvont, kivülünk álló dolgok iránt érdeklődjünk. A mi társadalmunk szellemét absorbeálja a napontai munka, annak látköre alig tágulhat. Péró bátyánk e tekintetben kivétel volt. Független vagyoni helyzete, mely a „struggle for life“-ot reá nézve ismeretlenné tette, rendelkezésre álló szabad ideje, kapcsolatban idealizmusával, bizonyos mértékben a mi szemeinkben polihiztorrá tette őt. A francia irodalom remekei ép ugy érdekeltek, mint a német tudomány vivmányai, a magyar politika iránt ép oly figyelemmel volt, mint a mi helyi, talán csekélyebb jelentőségű, de reánk nézve annál égetőbb kérdések iránt.

Ez az érzék a szép és nemes iránt, nem maradt benne elfojtva. Ki ne emlékeznék azon, a közvetlenség varázsával ható beszédjeire, melyeket a szinügy érdekében közgyűlési termünkben mondott? Utolsó nyilvános szereplése is a szinészeté volt. A magyar szinészet száz éves jubileuma alkalmából tartott banketten ő is ott volt, még egyszer elmondta azt, mi vezérlő csillaga volt, mi elkisérte sirjáig, melynek hantjai is azt rebegték számára: „ez a föld, melyen élned, halnod kell.“

A magyar-szerb testvériség volt az ő legfőbb ideálja. Ezt hallottuk tőle mindig, nem volt az a beszéd, az a toaszt, melyben ezen eszme nem dominált volna. „Fiaim, szeressétek egymást.“ Most is szemem előtt áll, midőn a tavali bajai főispáni installáció bankettjén lassu, kimért hangjával, imponáló külsejével, mely egy angol premierre emlékeztetett, midőn a Guildhallban a lordmayorbanketten a külpolitikáról tesz világra szóló nyilatkozatot, elmondta azt, miről ő maga is azt tartotta: Igaz, hogy sokszor elmondottam már, de ez olyan dolog, mit nem lehet eléggé ismételni. Mily bánatosan mondotta: adja Isten, hogy azt a nagy harcot, melyen a testvér testvért fog ölni, ne lássam már! Ki hitte volna, mily hamar lesz igaza!

Nem elégedett ő meg a puszta szóval, ő tettel is megmutatta, hogy valaki jó magyar is lehet, ha igazi szerb is. Azon kevesek, még most is nagyon megszámlálhatók közé tartozott, kik nyelvünket tökéletesen birták, kik nem csak azon gondolataikat kifejezni, de annak sajátosságait, zamatját megérezni tudták. Ki ne emlékeznék vissza, hogy midőn tizenegy év előtt a magyar nyelv kötelező oktatásának kérdése felmerült a képviselőházban, Péró bátyánk (ki hozzá még a csajkásokat képviselte) elsőnek szólalt fel lelkes szavakban e javaslat mellett!

S most nincs többé!

Sokszor fogják érezni azt az ürt, melyet távozása hagyott, amugy is elég sivár társadalmi életünk ismét szegényebb lett, s lesz-e utódja? Ki lesz az, a ki magasabb eszményi szempontokból tekintve életünket: a szeretet, a a béke prófétájaként hirdetni fogja azon igéket, melyek most egy sirbolt csendjében várják a harsonát, midőn az angyalok kara fogja énekelni: resurrexit!

**

NAPLÓ TÖREDÉK.

Találta: —s.—

E napló töredék megkezdése előtt előre kell bocsátanom annak rövid történetét, hogy miként jutottam hozzá.

Egy szép, kellemes nap alkonyán munkámat végezve, megszokott sétaútra indultam. Meg van az a, nem tudom, jó vagy rossz szokásom, hogyha egyedül járok, folyton a földre szegezem szemeimet, mintha valamit keresnék.

E szokásomnak tulajdonithatom azt is, hogy e töredék birtokába jutottam. A szellő által hajtott papirlap tisztasága és szabályossága azonnal feltünt s igy felemeltem. Két lap volt az egy naplóból. Hogy mikép került az erre az utcára, azt érdekes volna tudni, de eddig minden utánjárásom kárba veszett.

Minden esetre érdekes lenne, ha az egész napló birtokunkban volna s nagyon lekötelezne bennünket az illető annak átengedésével. Szigoru titoktartásról biztositanók.

Most már átengedem a tért a hiányos, de érdekességére következtetni engedő napló töredéknek.

* * *

Május hó 5.

Nála voltam. Igen kedvesen fogadott, mi csak jobban megerősit szerelmemben. Varró asztalánál találtam serénykedve s mig formás kis ujjai a tűt kényszeriték szolgálatába, addig ajkai elragadóan csevegtek.

Miért is nem lehetek folyton közelében? Ugy a napok perceknek tünnének föl s boldogságom határtalan lenne. Az a kör, melyet az ő hangja betölt, az a kör, melyet az ő jelenléte ékesit, bármily szűkre volna mesterileg zárva, elég tág lenne nekem arra, hogy földi pályámat kellemesnek találjam.

Május hó 8.

Gyönyörű este volt. A tavasz pompájában ékeskedő természet örömünnepét ülte. Mindent s mindenkit kicsalt, hogy fönségében gyönyörködjék. A megérkezett fülemilével minden örvend a tavasznak, a természet ifjuságának.

S van-e valami szebb, magasztosabb, mint egy gyönyörű tavaszi est? Van-e, ki azt élvezni ne kivánná vagy elmulasztaná?

Én is gondolataimba merülve, jártam cél- és irány-talanul anélkül, hogy bárkit is észrevettem volna a velem együtt élvezőkből. Szellemem folyton *vele* foglalkozott. Őt láttam, őt hallgattam s vele csevegtem szellemileg . . .

Már sokáig járkálhattam, mikor a fáradság vert föl merengésemből. Pad után néztem; leültem s ott folytattam ábrándjaimat . . . Az égre tekinték s a megszámlálhatatlan csillag között kerestem *egyet*. Vajjon melyik lehet az *övé?* S mig ezt kutattam, önkénytelenül

Melléklet a „Bácska“ 91-ik számához.

Vagy visszavonandó, vagy megegyezés jön létre a végrehajtást illetőleg, vagy állami kezelés alá jutnak az anyakönyvek.

Az első nem fog bekövetkezni — mint a kormány határozottan kijelenté — a második kivánatos lenne, de mindenesetre s különösen tekintettel a küszöbön álló házasságjogi reformokra, beáll a *polgári anyakönyvek behozatalának szüksége.*

Czorda Bódog államtitkár lemondásáról s a kir. kuriához tanácselnöki rangban való átlépéséről hirek jöttek forgalomba. Mint értesülünk, ez a hir minden alapot nélkülöz. Szó sincs arról, hogy Czorda államtitkár az igazságügyminiszteriumtól megváljon, a hol tevékenységére és mély jogi ismereteire állandó szükség van.

A képviselőháznak 1867. óta a vallásszabadság s a polgári házasság tárgyában hozott különböző határozatait. Eötvös József báró miniszter már 1869-ben terjesztett be törvényjavaslatot: „A vallás szabadságáról.“ A 12 szakaszból álló törvényjavaslat a kilenc osztály s azután a központi bizottság által tárgyaltatott ugyan, de a központi bizottság elég feltünően azzal az indokolással vetette el a miniszteri előterjesztést, hogy nem elég kiterjedő s részletes és egyszersmind utasitotta a kormányt egy ujabb behatóbb hasonirányu törvényjavaslat minél előbbi előterjesztésére. 1870. februárban terjesztette be azután Eötvös báró miniszter „a vallás szabad gyakorlatáról s a vallásfelekezetek egyenjoguságáról“ szóló törvényjavaslatot. Ezen kormányelőterjesztés csak 13 szakaszból áll és 9. §-a következőleg hangzik! „A vallás különbözősége a házasság polgárjogi érvényességére nem bir befolyással. Az állam a házasságot a maga szempontjából polgári szerződésnek tekinti, a melyet saját törvényei szerint itél meg. A házasság mindennemű jogviszonyait a fennebbi elvek irányadása mellett külön törvény szabályozandja.“ Kétségtelen, hogy Horváth Boldizsár multkori beszédében ezen szakaszra hivatkozott. E törvényjavaslatot még az osztályok sem tárgyalták. (Feltünő azonban, hogy az elnöki jelentés az 1869—73-iki országgyűlés bezárása alkalmával a két törvényjavaslatról egyáltalán emlitést sem tesz.) Ugyanebben az évben terjesztett elő Horn Ede képviselő törvényjavaslatot a polgári házasságról s Irányi Dániel is beterjesztette ismeretes inditványát a költségvetés tárgyalása alkalmával; ép ugy 1872-ben. — 1873-ban február 27-én a képviselőház megszavazta 69 szavazattal 31 ellen a következő Irányi Dániel által beterjesztett határozati javaslatot: A kormány odautasittatik, hogy a vallás szabad gyakorlata s a polgári házasság iránt mielőbb terjeszszen elő törvényjavaslatot. 1878 ig inditványait a ház nem szavazta meg. 1879. március 18-án az ő inditványára két szavazás történt, a mennyiben a vallásszabadságra vonatkozó s a polgári házasságra vonatkozó külön lett választva. A vallásszabadságra vonatkozó rész 114 szavazattal 110 ellenében elvettetett, a polgári házasságra vonatkozó rész pedig nagy többséggel megszavaztatott. 1880. ápr. 16-án hasonló szavazás történt Irányi inditványa felett, akkor ujra elvetették nehány szavazattal a vallásszabadságról szóló részt, a pont felett azonban, mely következőleg szól: „a kormány utasittatik a polgári házasságról szóló törvényjavaslatot még oly időben beterjeszteni, hogy a jelen országgyűlésen törvénynyé válhassék“ névszerinti szavazás történt és 107 szavazattal 94 ellenében elfogadtatott. Az ellene szavazók közt volt Apponyi gróf is, ki azóta is ép ugy mint akkor, mindig ez inditvány ellen szavazott, mig pártjának számos tagja, valamint a szabadelvű párt sok tagja az inditvány mellett szavazott. 1880. óta Irányi évenként megujuló inditványai nem nyerték meg a többséget. (B. Cor.)

Határozati javaslat az elkeresztelési ügyben. Szivák Imre orsz. képviselő a következő határozati javaslatot nyujtotta be a képviselőháznak:

Mondja ki a t. ház határozatilag, hogy:

I. Tekintettel arra, miszerint a vallás- és közoktatásügyi miniszternek febr. 26-ikán 10086. sz. a. kiadott rendelete, mint a mely az 1868. LIII. t. c. 16. §-ának végrehajtását célozza, törvényeinkkel összhangban van és törvényessége az 1879. XL. t. c. 1. §-ában gyökerezik;

tekintettel továbbá arra, hogy ennek kibocsátása a felmerült tapasztalatokkal szemben indokolt és szükséges volt: a ház a vallás és közoktatásügyi miniszter eljárását helyesli.

II. A ház az 1868-ik LIII. törvénycikket, mint a mely egyrészt az állam és a vallás felekezetek és másrészt a vallás felekezeteknek egymás között annyira szükséges békéjét biztositja, módositani nem kivánja.

III. A ház helyesli a kormánynak azon kijelentését, hogy oly célból, miszerint az 1868. LIII. t. c. alapelvei minél teljesebben érvényre jussanak, ha ezen törvény végrehajtása körül netalán felmerülő nehézségek szükségessé tennék, ezek elháritására annak idejében kész a törvényhozás további megfelelő intézkedését kikérni és esetleg a polgári anyakönyveknek behozatalára vonatkozó törvényjavaslatot beterjeszteni. Benyujtják: Szivák Imre, Krajcsik Ferenc, Szabó Imre, Fenyvessy Ferenc, Hieronymy Károly, Urányi Imre, Andrássy Gyula, Andrássy Tivadar, Torma Miklós, dr. br. Rosner Ervin, Falk Miksa, br. Nopcsa Elek, Bekcsics Gusztáv, dr. Papánek Lajos, gr. Horváth Tholdy Lajos, gr. Eszterházy Kálmán, Gajáry Ödön, Bornemissza Ádám, Baranyay Ödön, Görgey Béla, Festy Lajos, Vargics Imre, Beöthy László, Nákó Kálmán, Sipeky Izidor, Zsámbokréty Emil, gr. Zay Albert.

Lapunk szerkesztősége a „Vásártér“-en Dekker-féle házban van, felkérjük tehát helybeli és vidéki munkatársainkat, hogy közleményeiket vagy *a felelős szerkesztő cimére*, vagy *„Bácska szerkesztősége“ felirással* küldjék. Annál inkább is kérjük erre tisztelt barátainkat, mert ezzel eleje lesz véve a szerkesztő változás folytán beállható zavaroknak s mert ha ez nem történnék, a szerkesztő jó ideig sok cikkhez s tudótitáshoz csak indirekt uton juthatna.

Helyi és megyei hirek.

Sándor Béla főispán ur tegnapelőtt Budapestről visszatért Zomborba.

Széchényi József törvényszéki elnök ur Kuláról, hol az ottani járásbiróságot vizsgálta meg, visszaérkezett.

Szemle. Neuwirth Győző cs. és kir. vezérőrnagy s a 61. sz. gyalogdandár parancsnoka, f. évi november hó 19-től 23-ig városunkban időzött, az itt állomásozó ezred ujoncai kiképeztetése felett szemlét tartott s a látottak felett teljes megelégedését kinyilvánitva, állomáshelyére, Budapestre, a vasárnapi 11 órai vonattal elutazott.

Személyi hir. Lázich Jenő, a vaskoronarend lovagja, a 23. számu gyalogsorezred ezredese, a vasárnap esti 9 órai vonattal városunkba érkezett, a helyben állomásozó katonaság felett szemlét tartani.

Kitüntetés. A király Őfelsége: Kertész Nándor, Szabadka szab. kir. város nyugalmazott tanácsnokának és polgármesteri helyettesének, a közügyek terén, különösen a közadók kezelése körül kifejtett sok évi sikeres működése elismeréseül, a Ferenc József-rend lovagkeresztjét adományozta. Ad multos annos.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Duchon János végzett orvostanhallgatót, Duchon Béla helybeli p. ü. titkár fiát, a budapesti kórbonctani tanszékhez gyakornokká nevezte ki.

Képviselői választás. Ó-Kanizsa nagyközség 5 kerületében 10 képviselőnek választása f. hó 27-én történik. Minthogy az elüljárók választása ezt rövid idő mulva követni fogja, az érdekeltek és érdeklődök lázas türelmetlenséggel várják a nagy napot.

Aljegyző-választás. Schüszler Károly, vajszkai segédjegyző, Ó-Szivaczon egyhangulag aljegyzővé választatott.

Uj ügyvéd. Dr. Alföldy Árpád köz- és váltóügyvéd, itthelyt ügyvédi irodát nyitott.

Tisztujitás Szabadkán. A Szabadkán a jövő hónapban megtartandó városi tisztujitásra már nagyban folyik a pártok szervezkedése. A legnagyobb készülődés van természetesen a polgármesteri állást illetőleg: Az uj jelöltnek Varga Károly szabadkai ügyvédnek is tekintélyes a pártja, de nem kisebb emberrel kell megküzdenie mint Mamuzsits Lázár, jelenlegi polgármesterrel. Érdekkel nézünk a küzdelem s az eredmény elé.

Plébános beiktatás Ó-Becsén. Fonyó Pál ó-becsei plébános beiktatása nagy fénnyel ment végbe. A községnek ünnepnapja volt az. Az uj plébánost Bende József kalocsai kanonok vezette be az ó-becsei plébánosi hivatal fényes tisztébe. A szertartáson, mint az azt követő ebéden megyénk számos előkelősége vett részt.

Szinházi panasz. Vajjon meddig tart az az eddig ideiglenesnek vélt, most már azonban ugy látszik, állandó jellegűvé váló állapot, hogy Egry szinigazgató ur zenekarát 4—5 tagra szállitja le s ezzel nagyobb szabásu operetteket adat elő? Aligha helyes taktika a szinigazgató ur részéről, hogy a szinház kongását éppen leghálásb közönségen, a bérlőkön boszulja meg. Rip tegnapelőtti előadása legjobban demonstrálja ezt a tarthatatlan állapotot. Kérünk a szinigazgató urtól e részben sürgős orvoslást, mert a türelemnek és elnézésnek is van határa. Egy páholybérlő.

Gyászhir. Krusetz Jánosné szül. Eckert Ludmilla, folyó évi november hó 22-én esti 7 és fél órakor, életének 28-ik, boldog házasságának 11-ik évében jobblétre szenderült. Temetése Szabadkán folyó hó 24-én délutáni 3 órakor volt. Béke poraira.

Távozás. Miklósi Pál, madarasi tanitó, egyszersmind polg. isk. tanár, megyénkből, hol 18 éven át lelkiismeretesen és pontosan végezte tanitói feladatát, Hont megyébe, Karpona községében, a felső népiskolához lett megválasztva.

Ó-becsei algimnázium. A belügyminiszter, a vallás- és közoktatási miniszterrel egyetértőleg az ó-becsei gimnázium ügyében elutasitólag határozott. Az elutasitás indokolásában a következőket hozván fel: Ó-Becsétől aránylag nem messze eső vidéken, jelesül Zentán, Szabadkán, Szegeden, Ujverbászon, Ujvidéken, Nagy-Becskereken és Nagy-Kikindán már van gimnázium, továbbá a gimnásium fentartása, kétségtelenül nagyrészt oly pénzekből fogna történni, amelyek különben más, Ó-Becse nagyközsége és környéke jól felfogott érdekeinek jobban megfelelő iskolák fenntartására fordittatnának — tehát általános érdekből nem mutatkozik kivánatosnak, hogy az algimnázium felállitására a mód megadassék.

Meghivó. A „zombori népköri iparos dalárda“ f. évi november hó 29-én, szombaton, a főutcában levő Bikár-féle uj sörcsarnok és az azzal összekötött tánciskola helyiségében egy zongora beszerzésének javára, dal- és táncestélyt rendez, melyre a nagyérdemű közönséget tisztelettel meghivja. Műsor: 1. Kápolna. Kreutzertől, előadja: a dalárda. 2. Preciosa. Webertől, négykézre zongorán előadják: Kouratpatfinszky Ernő és ifj. Csermák József urak. 3. Éji dal. Bognár Ignáctól, zongorakisérettel éneklik: Szigethi István és Bussa Tivadar urak, zongorán kiséri: ifj. Csermák József ur. 4. Ah mért vagy olyan távol. Magánkardal Marschnertől, énekli: a dalárda négy tagja. 5. Ábránd. (Fantazie.) Mozarttól, zongorán előadja: ifj. Csermák József ur. 6. Népdalok. Huber Károlytól, „Kerekes András“, „Nincsen kedvem“, „Nagypénteken mossa holló“, „Mért nincs minden háznak“, „Benyujtottam a kalapom“, előadja: a dalára. Kouratpatfinszky Ernő és ifj. Csermák József urak szivességből működnek közre. Belépőjegyek 80 krjával Mayer és Thum urak fűszerkereskedésében és Kollár József ur könyvkereskedésében előre is válthatók. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Személyre szóló meghivók nem küldetnek szét. Kezdete esti 8 órakor.

Berlinbe. Dr. Lang József apatini járásorvos, dr. Munk Adolf ujverbászi községi orvos, dr. Veinberger Ignác zentai, dr. Révész Benő bajai orvosok a napokban Berlinbe utaznak a dr. Koch-féle gyógymód tanulmányozására.

Esküvő. Papik Miksa temerini földbirtokos leánya a napokban esküdött örök hűséget Kiss József kir. adótisztnek Temerinben. Násznagyok voltak Piukovits Ödön kir. táblai biró és Artinger Ferenc.

Dalestély. Az ujvidéki szerb olvasó-egyleti dalárda Dobrinkovics Ida k. a. közreműködése és a 70. sz. gyalogezred zenekarának kisérete mellett, f. hó 26-án dalestélyt rendez, melyet táncmulatság követ.

Betöltendő állomások. Kiszács bácsmegyei községben az irnoki állás. Évi fizetés 360 frt. Pályázati határidő november 25, Kolozsvári Sándor főszolgabiróhoz Ujvidékre. — Ó-Kanizsa bácsmegyei községben egy 400 és 350 frttal fizetett irnoki állás. Kérvények november 25-dikéig Matkovits Lajos főszolgabiróhoz Zentára. — Prigl-Szent-Iván bácsmegyei községben irnoki állás, fizetés 400 frt. Határidő november 27-dikéig Ribiczey Béla főszolgabiróhoz.

Dr. Thim József Berlinben. Dr. Thim titeli járásorvos, lapunk dolgozótársa, egy betegével már Berlinben van. Mint értesit oltószert nagy mennyiségben készitení még most igen nehéz. Fraentzel berlini tanár azt tanácsolja az orvosoknak, kik Koch oltószerét meg akarják szerezni, hogy jegyeztessék magukat elő dr. Libbertznél (Berlin N. W. Lüneburgerstrasse 28. II.) Fraentzel azonnal kezelés alá vette dr. Thim betegét. Koch maga privát pacienseket egyáltalában nem fogad el.

Meghivó. Minthogy a zombori általános ipartestület által f. é. november hó 16-ára hirdetett közgyűlés, a tagok részvétlensége következtében megtartható nem volt, ennélfogva 1890. évi november hó 30-án (vasárnap) d. e. 10 órakor, a városháza nagytermében uj rendkivüli közgyűlés fog megtartatni, melyre az ipartestület tagjai tisztelettel meghivatnak. A közgyűlés tárgyai: 1. A nagymélt. m. kir. kereskedelmi miniszterium rendelete az alapszabályok módositása iránt. 2. Jelentés a Dsinits Antal örököseivel a ház vételére nézve megkötött szerződés iránt. Megjegyzés: A fentjelzett s már az első összehivásra is kitűzött tárgyakra nézve alapszabályaink 11. §-a értelmében, a jelenlevők számára való tekintet nélkül, érvényes határozat fog hozatni. Zombor, 1890. évi november 17-én. Id. Husvéth István s. k., ipartestületi elnök.

Fizetés képtelen. A bécsi hitelezők védő-egyesülete Szokolovics M. ujvidéki kereskedő fizetésképtelenségét jelenti.

---

eszembe jutott e költemény részlet, melyet a napokban olvastam valahol s annyira megnyerte tetszésemet:

„Fönn ragyognak a csillagok,
Fönn a magas égen.
Oly jól esik őket nézni
Elcsendesült éjben! . . .
De a mig a csillagokat
Elmerengve nézem
Eszembe jut és ugy fáj, hogy
Csillagom nincs nékem . . .“

Vajjon lesz-e? . . .

Május hó 10.

Ma nagyobb társaságot találtam nála. Kedvessége most is elragadó volt; társalgása a megszokott élénkségű s mégis én, ki a hivatal fáradalmait s nyomasztó légkörét véltem nála feledni s néhány kellemes perccel fölváltani — talán a többek által is észrevett komorságba estem.

Bántott, lehangolt az, hogy mindannyi irányában egyenlő szivélyességet tanusitott, miből azt kellett következtetnem, hogy nem sikerült benne irányomban az enyémhez hasonló érzelmet felébreszteni.

Avagy csak fogás akar ez lenni, hogy próbára tegye érzelmeimet? Vagy éppen kacérság?

Nem, nem, ezt nem hihetem el róla, ily véleményre még nem adott alkalmat . . .

Egy általános hahota zavart föl merengésemből. Élesen kihallatszó kacaja, mintha a gúny karmaival szoritotta volna össze szivemet. Megrezzentem, abban a hitben, hogy engem illet a kacagás. De nem! Valószinűleg egy kétes érdekű bók, vagy sületlen élc adott erre alkalmat.

(Innen hiányzik a napló részlet egész junius 15-ig.)

Junius hó 15.

Most már tisztán látok!

Oh én elvakult, ki azt gondoltam, viszonozza érzelmeimet! . . .

Csalódtam. Mosolya annak terem s kedvességével azt árasztja el, ki bókokkal ajakán közeledik feléje. Folytonos dicsőitést óhajt s a legizetlenebb bókok is jól esnek hiuságának.

Sajnálom őt; s bár e tudat megsebzi szivemet, le kell róla mondanom, mert nem akarom a léha dicshymnusz gyártók seregét szaporitani s nem óhajtom legszentebb érzelmeimet pazarolni oly nőre, ki a hiuság ördögének rabja.

Oh, a hiuság igen sok bűnnek vált már szülőjévé!

— — — — — — — — — — — —

Benne ideálomat véltem megtalálni, melyet képzeletemben megalkotva, régóta keres szemem. Végre megpillantám őt s azt hivém, megláttam, akit keresek.

Igen, szemem meglátta, mert külsőleg megfelel lelkembe vésett ideálomnak, de bensőleg, lelkileg . . . különben ma még nem mondok itéletet, mert az az itélet, melyet lelkem, az ész diktálna, megölné szivemet.

Junius hó 25.

Valami különös érzés tölt el. Mióta néhány napi kirándulásomból hazaérkeztem, folyton és önkénytelenül *vele* foglalkozom éppen ugy, mint az úton.

Két hatás küzd bennem: az egyik ellenállhatatlanul ösztönöz, hogy meglátogassam, a másik pedig intve figyelmeztet a történtekre és maradást ajánl.

Szeretném *őt* látni; de ha tudnám, hogy kimaradásom épp ugy nyugtalanitja őt, mint engem . . . igazán nem tudom kinoznám-e őt tovább vagy sietnék kimenteni nyugtalanságából.

Felső népiskola Ó-Kanizsán. Haynald bibornok 40,000 frtos adományával létesitendő zárdai leányiskola olyképen terveztetik, hogy a 6 elemi osztálylyal kapcsolatban 2 osztályu felső népiskola is létesitessék. A községi képviselőtestület kiküldött bizottsága a tanitókkal egyetemben az osztályok mikéntjének elhelyezése tárgyában ily értelmű javaslatot nyujt be az iskolaszék utján a képviselőtestületnek.

A birósági végrehajtók a végrehajtói intézmény reformjára és helyzetük javitására vonatkozó memorandumukat a napokban nyujtották át az igazságügyminiszternek, ki a küldöttségnek biztató választ adott.

Himen. Szendy István Hódságh községének a napokban megválasztott jegyzője, eljegyezte ifj. Trischler X. Ferenc hódsághi földbirtokos és vármegyei bizottsági tag kedves leányát Irma kisasszonyt.

Sport. Az ó kanizsai vadásztársaság f. hó 20-án kedvező időben az „Ormon“ sikerült körvadászatot tartott, melyen Szabadkáról is többen vettek részt. Az elesett 28 nyul kielégitő zsákmánynak tekinthető. Érdekesnek tartom ezuttal megemliteni, hogy szigetünkben ezen vadászati szezonban fácány is található. Két irigylésre méltó vadász már több darabot lőtt.

Dr. Sztojkovits temetése. Az a tisztelet és szeretet, melynek dr. Sztojkovits Péter halála napjáig részese volt, impozánsan nyilvánult temetése alkalmával is. Ezernyi közönség gyült egybe a halottas háznál, hogy lerója a kegyelet adóját az elhunyt iránt. Az összes tisztikarok, a város értelmisége kivétel nélkül megjelent, hogy elkisérje az örök nyugalom helyére a közszeretetben álló Péró bácsit. A szebbnél-szebb koszoruk egész halmaza tolmácsolta itthagyott övéinek háláját és kegyeletét. A drága tetemet beszentelés után a Szent-György templomba viték a beszentelésre, mialatt a szerb dalárda megható gyászénekeket zengett; a sirnál pedig a magyar szinészek is énekeltek egy gyászdalt. A temetést nagy fényesen Theodorovits Szabbasz rendezte.

Az uj evangelikus püspök. A bányai ev. egyházkerületnek, melyhez megyénk is tartozik, uj püspöke van: Sárkány Sámuel esperes, pilisi lelkész. F. hó 20-án számlálta össze a kiküldött bizottság a szavazatokat s az eredmény az volt, hogy 231 beadott szavazat közül 183 esett Sárkány Sámuelre. Ellenfele Belohorszky Gábor bács-szerémi legidősbb esperes és püspök-helyettes, 19 voksot kapott. Sárkány Sámuelről a következő életrajzi adatokat közölhetjük: Sárkány Sámuel régi nemesi családból származik, mely a 17-ik században költözött át Erdélyből Gömörmegyébe s itt a református vallásról áttért az evangelikusra. Sárkány apja is pilisi pap volt és esperes; egyik testvére, Sárkány József, a kir. tábla alelnöke, a másik, János, kiskőrösi evangelikus pap. Sárkány Sámuel 1824-ben Egyházán, Pestmegye született, a pozsonyi teologián és Jenában képezte ki magát, azután nagyobb utazásokat tett. Atyja halála után ő lett a pilisi egyház papja, mely egyike a kerületben a leggazdagabbaknak. Sárkány Sámuel egyik fia hadnagy a közös hadseregben, a másik papnak készül.

Javitó-intézet Baján. A m. kir. igazságügyminiszter nyilatkozatra hivta fel Baja város törvényhatóságát, hogy fentartja-e azon két év előtt tett ajánlatát, miszerint az épitendő állami javitóintézethez a területet ingyen adja. Baja városa e célra az 5—6 holdnyi területet ujból is felajánlotta dijmentesen.

Megszünt járvány. A kerületi állami állatorvosnak előterjesztése alapján Piros községében a szarvasmarhák között járványosan uralkodott száj- és körömfájás megszünvén, az a zárlat alól feloldatik.

Szülők figyelmébe. Rosztóczki Antalné, lakik Apatini utca, Huber-féle házban (Barát utca sarkán) jutányosan hajlandó francia és angol órákat adni házon kivül, és saját lakásán.

Meghalt az országuton. A napokban Kanizsán járt egy Perner Vendel nevű szerzetes s városszerte könyöradományokat gyűjtött. Munkáját befejezvén, gyalogszerrel tovább vándorolt. Másnap halva találták az országuton. Megvizsgálták az orvosok s kiderült, hogy a szegény szerzetes nem bűnös kezek áldozata, hanem természetes halállal mulott ki: szivszélhüdés érte utközben.

Választás. Hódsághon a községi képviselő testületi tagok választása f. hó 20-án csekély érdeklődés mellett ejtetett meg. 600 választó közül csak 38 mond harmincnyolc gyakorolta választási jogát. Megválasztattak rendes tagokká: Ifj. Trischler Ferenc, Willmann Mátyás, Menrath Ferenc, Mengesz Ferenc, Mink Lőrinc, Ertl János, Mink Ferenc, Mandl Lőnárt, Milla Menyhért, Putter Mátyás. Póttagokká: Geszl Mihály, Ertl Ferenc, id. Schwerer József, Baumgartner Lőrinc.

Ingatlanok elárvereztetése. Szakáll Jószef 5914 frtra b. ingatl. december 6. Baja. — Goldschmid Berta 3000 frtra b. ingatl. december 15. Szabadka.

Feleséggyilkos. Szántován hajmeresztő gyilkosság történt. Markovics József öt hónappal ezelőtt fogadott az oltár előtt hűséget nejének. Unni kezdte a házasságot s családi életének konyhakéssel vetett véget. A honyhakést tövig szurta fiatal neje mellébe. Azután letakarta a holttestet s elment a koresmába, tivornyázott egész éjjel s reggel meggyilkolt fiatal hitvese arany fülbevalóival fizetett a csaplárleánynak. Muzsikával kisértette magát haza, mikor elérte a házat, odakiáltotta a cigányoknak: „Ácsi! Utánam.“ — Berugta az ajtót, s dülöngözve billeget be a gidres-gödrös udvarra, miközben folyton felesége nevét orditotta. Odabenn a szobában aztán hajánál fogva rántotta le a holt asszonyt a földre. A cigányok félelmükben megszaladtak. A nyomozás kideritette, hogy a férj maga volt a gyilkos. A szörnyembert letartóztatták, Akkor már nagyon meg volt törve s bevallotta bünét.

Uj megye bizottsági tag. A Hódsághon f. hó 19-én megtartott megye bizottsági tag választás alkalmával Schumacher Jakab, községi életünk egyik oszlopos férfia, választatott meg.

Templomszentelés. Lélekemelő ünnepély folyt le f. hó 16-án Titelen, az ág. evang. leány-gyülekezet imaházszentelési ünnepélye. Évek óta az képezte az evang. hivek leghőbb vágyát, hogy imaházat épithessenek, mig végre egyesek nagy lelkűsége, adománygyűjtés és a gyülekezet áldozatkészsége folytán sikerült célt érniök. A felszentelést a bács-szerémi egyházmegye alesperese, Petri Károly uj-soóvei és Polereczky Pál kátyi lelkészek végezték. Az ünnepély — miután a kis imaház megtelt zsufolásig, leginkább intelligens közönséggel — a szokásos isteni tisztelettel vette kezdetét. Midőn elhangzott az „Erős vár a mi Istenünk“ cimű gyönyörű ének, az oltár elé lépett a két lelkész, és az alesperes elmondta a megható oltári imát; utánna Polereczky Pál felolvasta az evangeliumot s ugyancsak ő tartotta az evangeliumi prédikációt is. Az isteni tisztelet befejezése után ujból az oltár elé lépett Petri Károly alesperes és ünnepélyes szónoklat kiséretében átadta az imaházat nyilvános használatra. Az emelkedett szellemű beszéd, mely főkép ez imaház rendeltetésével foglalkozott, a halgatóságban mély hatást keltett. Az ünnepély után az intelligencia köréből többen jelentek meg, hogy a sikerült ünnepély feletti örömüknek kifejezést adjanak az egyházmegye alesperese előtt. Ez alkalommal mondotta az alesperes: meg van győződve, hogy az evang. egyház gyarapodása egyuttal a magyar államesme erősödését is jelenti. Jancsó Ödön kormánybiztossági titkár inditványára gyűjtés indult meg egy harmonium beszerzésére, a melyhez a társaság tagjai a következő összeggel járultak: Jancsó Ödön 5 frt, Michailovits Kornél szolgabiró 10 frt, Petri Károly alesperes 5 frt, Ambrózy Béla kir. mérnök 4 frt, Polereczky Pál lelkész 2 frt, Burget József tanár 1 frt és Hesz Frigyes gondnok 10 frttal. Fogadják a nemes keblű adakozók a gyülekezet forró köszönetét.

Pártatlan igazságszeretetünket teszi tegnapelőtti lapjában megbeszélés tárgyává a „Z. és V.“ azon alkalomból, hogy mi azt a bizonyos koldulási ügyet, melyben a „Z. és V.“ szerkesztője érdekelve volt, nem tettük bővebb megbeszélés tárgyává, hanem e helyett azt is megemlitettük, hogy bizonyos vádak után a rendőrkapitányság ellen saját kérelmére fegyelmi vizsgálat rendeltetett el, melyre nézve hisszük, hogy a panaszoltak ártatlansága igazoltatni fog. Ha a sajtónak más dolga nem volna, mint már hatályát vesztett rendőrkapitányi határozatokat kritizálni, még akkor is azt hiszszük, elvégezte helyettünk ezt is a „Z. és V.“ bőven. Utóvégre Majthényi Izidor golyója és Valter főkapitány itélete közt mégis van egy kis különbség! mindenesetre érdekes dolog, hogy egy helyütt azt olvassuk, hogy a főkapitány a vétivhamisitásban esetleg bűnösnek fog találtatni, más helyen pedig ez áll, hogy a panaszolt dolog Gruber főkapitány idejében történt volna, tehát a jelenlegi főkapitányt abszolute nem terhelheti. Hogy mi különben mit hiszünk erről a vizsgálatról, az már mégis csak a mi magánügyünk és azt talán a „Z. és V.“ is csak meg fogja engedni, hogy nekünk szabad legyen a rendőrkapitányság ártatlanságát feltételezni.

Városy Tivadar ujonan kinevezett ujvidéki főgimnáziumi igazgató a következő levélben jelentette be lemondását a törvényhatósági bizottsági tagságról: Tekintetes polgármester ur! Midőn hálás köszönetemet fejezem ki Zombor sz. kir. város nemes közönségének irántam tanusitott becses bizalmáért, mellyel törvényhatósági bizottsági taggá történt ismételt megválasztatásom alkalmával rám nézve oly megtisztelő módon ajándékozott meg, ezen törvényhatósági bizottsági tagságról, minthogy az ujvidéki kir. kath. magyar főgimnázium igazgatójává neveztettem ki, ezennel leköszönök. — Valamint mindenkor, ugy e percben is azon forró fohászt menesztem a Magasságbelihez, árassza el bő áldásával szülővárosomat, hogy az a korunk igényelte anyagi és szellemi felvirágzás teljében a boldogság otthona legyen! „Valeant cives, sint incolumes sint florentes, sint beati, stet haec urbs praeclara, mihique patria carissima“! — Magamat a nemes közönség szives emlékébe ajánlva, maradok Zombor sz. kir. városának a sirig hű fia, Városy Tivadar s. k. főgimn. igazgató. Ujvidék, 1890. évi november hó 21-én.

Vallás háboritás miatt tett feljelentést még a nyár folyamán a „Zentai néplap“ szerkesztője s Kozics Elemér a zentai hidbérlő Horovitz Adolf ellen előadván, hogy Horovitz Adolf az ez évi csókai búcsura menő adorjáni s tetőhegyesi búcsusokat, kik a feszületnek elővitele mellett s levett kalappal szent énekeket zengve, minden gyanu nélkül mentek a hid felé, a vallásos ajtatosságnak e módon való gyakorlatában, a sorompó leeresztése által a jelenlevők méltó megbotránykoztatására megakadályozta s addig nem akarta őket a hidra bocsájtani, még személyenként meg nem olvasta s tőlük a hidpénzt be nem szedte. Ez ügyben folyó hó 18-án tartatott meg a zentai kir. járásbiróság bünfenyitő osztálya előtt a kihallgatás.

Városi ügyek.

A kövezetvámok ujból leendő megállapitása céljából kiküldött választmány szombaton d. e. dr. Csihás Benő polgármester elnöklete alatt ülést tartott. Polgármester az ülés tárgyát részletesen előadván, bemutatja a dijtételekre vonatkozó javaslatot, mely szerint az áruk m.-mázsánként 2, 4, 10 krnyi tételek alá vonassanak, az állatok szintén darabonkint 2, 3 és 5 kros vámok alá. Bikár Simon bizottsági tag a vámszedésnél főszempontul tekinti a jelenlegi kereskedelmi forgalmat. Ne az legyen a cél, hogy a városnak minél több haszna legyen, hanem az, hogy csak oly vámtételek alkalmaztassanak, melyek a helyi forgalmat nem terhelik aránytalanul. Spitzer Bernát azt hiszi, hogy ezen javasolt vámtételek a forgalmat legkevésbé sem fogják megakasztani, annyival kevésbé, minthogy az uj vasuti tehertarifa Zombor forgalmára nézve különben is sok előnyt fog biztositani. Bikár azt hiszi, hogy az uj vasuti dijszabás a forgalomra nézve oly módositásokat fog létesiteni, hogy a vámdijszabás megszabása ezen eredmények ismeretéig korai volna. Gertinger aljegyző inditványozza, hogy az esetre, ha ezen vámdijtételek ujból megállapittatnának, minden tételre szakértők és érdekeltek hallgattassanak meg, minthogy elsősorban ezek véleményétől függ az, vajjon nem szenvedne-e sérelmet a dijak felemelése által a forgalom? Ezek után a választmány egyhangulag abban állapodott meg, miszerint ezen ügy tárgyalása az uj vasuti dijszabás eredményének bevárásáig függőben hagyassék, az ujabbi tárgyalásoknál pedig minden egyes tételre szakértők is hallgattassanak meg.

Közgyűlés. Zombor szabad királyi város törvényhatósági bizottsága 1890. évi november hó 26-án délelőtt 10 órakor a városháza nagy termében rendes közgyűlést tart. Tárgyak: 1. Polgármesteri jelentés. 2. Vallás és közoktatásügyi miniszteri leirat a Falcione Gyula-féle ösztöndij alapitvány ösztöndijainak adományozása tárgyában. 3. Pénzügyminiszteri leirat Ehrsam és társa zürichi cég husfogyasztási adómentesség iránti kérelme tárgyában. 4. Honvédelmi miniszteri leirat a gyalogsági laktanya pótraktárának és kocsiszinének kibővitése tárgyában és a cs. és kir. 4-ik hadtestparancsnokság megkeresése folytán e tárgyban megtartott vegyes bizottság jegyzőkönyve. 5. Belügyminiszteri leirat a mérnöki hivatal szervezése és az utbiztosi állás minősitése tárgyában alkotott szabályrendeletek módositása iránt. 6. Állandó biráló választmány átirata a legtöbb adót fizető bizottsági tagok 1891. évi névjegyzékének végérvényes egybeállitása tárgyában. 7. Kiküldött bizottság jelentése a kövezetvám dijtételek módositása tárgyában. 8. Kiküldött bizottság beterjeszti a város kegyuri jogának gyakorlása és az ezzel kapcsolatos egyházi vagyonkezelés tárgyában alkotandó szabályrendelet tervezetét. 9. Fejér Gyula apátplébános kérvénye a plébánia épület egyik pincéjének a plébánosi illetmények közé leendő felvétele iránt. 10. Bács-Bodrogh vármegye kir. tanfelügyelőjének megkeresése Kuzmits Lajos tanitó nyugdij illetményének megállapitása iránt. 11. Városy Tivadar ujvidéki főgimnáziumi igazgató lemondása városi bizottsági tagságáról. 12. A szinházi szálloda egy részének átalakitását tárgyazó terv és költségvetés. 13. Közigazgatási bizottság bejelentése az ülésről igazolatlanul elmaradt tagok iránt. 14. Jogügyi bizottság jelentése Bruck Adolf zombori lakóssal a város kártéritési perében kötött egyesség tárgyában. 15. Mérnöki jelentés a csapatkórház jégvermének tűzbiztonsága tárgyában. 16. Mérnöki jelentés a közvágóhidi sertésforrázókatlan célszerűbb berendezése tárgyában. 17. Dr. Stojkovits Péter bizottsági tag elhalálozása folytán a közigazgatási bizottságban megürült tagsági hely betöltése. 18. Fizetési előleg iránti kérvények. 19. Időközben beérkező ügydarabok. Zomborban, 1890. évi nov. hó 23. Dr. Csihás Benő polgármester.

A gazdasági és pénzügyi bizottság hétfőn reggel 9 órakor ülést tartott, melyen a szerdai közgyűlés elé kerülő tárgyak iránt tett javaslatokat. A 21-én megtartott vegyesbizottsági tárgyalás alkalmával a pótraktár kibővitésére 144 m² terület kibővités állapittatván meg, melyért a kincstár évi 240 frt bért fog fizetni, a kocsiszin után pedig a beruházási tőke 6%-át. A kövezetvámdijtételek módositása ügyében a bizottság hozzájárult a kiküldött választmány javaslatához. A szinházszálloda átalakitási tervei, mely szerint a szálloda kiskocsmai része vendégszobákká alakittassék át, mely célra az 1891. évi költségelőirányzatba már fedezet fel is vétetett, elfogadtattak. A mérnök két jelentése értelmében a csapatkórház jégvermének tűzbiztonsága és a vágóhidon uj, kisebb sertésforrázó katlan felállitása céljaira intézkedés teendő nem volna, a bizottság ily irányu előterjesztést tesz a közgyűlésnek.

Komédia.

Ha szigoruan vesszük, a mi rovatunknak kellene a legterjedelmesebbnek lennie, mert minden téren annyi a komédia, hogy valamennyi rovatba belekotyoghatnánk e hasábban. Sőt ha nem is vennők nagyon szigoruan, még mindig a mi rovatunkba tartoznának azok a komédiák, a melyek most a szintársulatnál folytak és folynak, a gagebeperlések, 40—50 frtos levonások a gageból, e miatti felmondások, faképnél hagyások stb. stb. — de ezek a dolgok sokkal elszomoritóbbak és sokkal sulyosabb következményűek, semhogy azt a mi komédiázó tollunk érdeme szerint lehordhassa, és azért annak „méltatását“ más tollra bizzuk. Mi csak sajnálatunknak adhatunk kifejezést, hogy a zenekar öt emberre fogyott le, hogy az egyes operette estékhez kölcsön kell kérni most már nemcsak a partiturákat, hanem a karmestert is, hogy Práger Zsuzsinak, ezen jó másodénekesnőnek eleresztése folytán már énekesnőket is kell kölcsön kérni; még pedig a kórusból, ahol ugy is elég nagy a szegénység, és hogy Práger Zsuzsinak, a jó szubrettnek elbocsátása által oly „szellemes“ megoldást nyert az az akut nyavalya, hogy eddig szendénk nem volt, és Cserna kilépése óta naiván sincs, hát szubrettünk se legyen...

Ha már benne vagyunk a sajnálat és részvét kifejezésekben, referálhatunk az *„Apósokról“*, ezen szomoru vigjátékról is. Deréki nagy szerénységet tanusit azzal, hogy önmagát csak Gabányihoz szereti hasonlitani cikkeiben, mert ezzel bizony nagyon keveset mond az *iróról*, hogy mint *színész* nem merhette magát Gabányihoz hasonlitani, annyi jó itélőképességet már fel akarunk róla tételezni, mert különben *rendezői* tehetségeit kellene kétségbe vonnunk. Mint színészt, mostani, a jutalomjátéka előtt tüntetően gyakori felléptei nem a legkedvezőbb szinben mutatták be és talán többet használt volna jutalomjátékának, ha — nem játszik annyit. Erre pedig annál kevésbé volt szükség, mert pl. csütörtöki szerepe — mely részben csütörtököt mondott — sokkal jobb kézben lett volna Balázsinál. Az ő szerepléseire egyáltalán nincs szükség, mert épp az ő szerepköre többszörösen be van töltve és éppen az a — „bajai“ — baja a társulatnak, hogy Bajára való tekintettel tul van szervezve, ott sokkal kevesebb lehet a jövedelem és azért szabadulnia kellene a többlettől, nehogy még az is játszék, akinek egyéb, igen fontos dolga van, amelynek jó rendben tartása, oly érdem *volna*, hogy azért jó jutalomjátékra teljes igényt tarthatna, ha sohasem lép is fel. Ezen kifogásainkat szándékosan mondjuk csak most el, amikor a jutalomjátéknak már nem árthatunk vele, mert attól tartottunk, hogyha előbb szólunk, a tényeken nem változtathatunk és mégis esetleg anyagi kárt okozunk neki, ami pedig távol áll szándékunktól. Csütörtöki szereplésében meggyőződhetett Deréki arról, milyen baj az, ha a szerepeket egy sohasem látott vadonatuj darabból kedden osztja ki és csütörtökön játszatja, még vigjátékban is, hát még operettben, ahol minden hangot külön kell megtanulni. Meggyőződhetett arról, milyen kellemetlen az, ha az ember legjobb akarattal sem tudhatja szerepét egészen és hol belekap a partnernek sugott szövegbe, hol azt mondja: „Antal csomagolj, elutazom“, „azaz a fiam elutazik“ stb. Hogyha ezekkel szemben azt mondjuk pl.: hogy Réthy István jól játszott ez este, ez nem tesz annyit, hogy Réthyt, a ki jó naturbursch, különb színésznek tartjuk Derékinél, hanem, hogy azzal szemben, aki irói, rendezői és szinészi qualifikációt oly nagyon hangsulyozza, szigorubb mértéket kell alkalmaznunk.

Abban különben igaza volt, hogy ezen darabnak különb betanulás sem sokat használt volna. Sületlensége méltó folytatása Gabányi eddigi irodalmi „sikereinek.“ A mint megirta a „Mumust“, hogy megmutassa, hogyan lehet az „egér“ szellemes themáját szellemtelenül „patkánynyá“ aljasitani, ugy elérkezettnek látta az időt, hogy a sok francia vigjáték után, amely a napák themáját ügyesen tárgyalja, megirjon egy ügyetlen bohó-

zatot az apósok, különben igen szépen feldolgozható alakjairól.

Az első felvonásban még vigjáték „az apósok“. Expozíciója jó és szépen befejezhető. Arról szól, hogy a fiatal házaspár boldogságát a férjnek régibb ideálja megzavarással fenyegeti, miért is az apa magára vállalja azon hálátlan feladatot, hogy annak az elhagyott Juliette-nek az udvarlója gyanánt fog szerepelni, hogy a fiatal asszonyt és ennek félelmetes atyját, a másik „apóst“ megnyugtassa. Ha ezt a dolgot a szerzö ugy folytatta volna, hogy szinpadra hozza az igazi Juliettet és általa bonyolittatja le a kérdést, igen ügyesnek kellene mondanunk az invenciót. De ehelyett a szerző nagyon is furfangosan belezavarja a vállalkozó após másik fiának nejét, akit véletlenül szintén Juliskának hivnak, ezt ismerteti félre az após által Juliettenek, mondat általa neki sottiseokat, amitől ez válási szándékokat kap stb. Itt a második felvonással már bohózattá válik a darab, hogy aztán a harmadikban valóságos komédiává fajuljon. Olvasóinkat, akik nem voltak a szinházban, meg akarjuk kimélni azon bosszankodástól, a mely elkerülhetetlen volna, ha elmondanók a mese további ügyetlen folyását. A végén persze mindenki megkapja a magáét, még a képtelen orvos az általa hypnotizált kis lányt is, akinek hypnotikus állapotában vallott szerelmet (!).

A darab nemzeti szinházi ujdonság és igy szinrehozatala helyes és minden emberi számitás szerint érdemes munkának igérkezett. Hogy ilyen keserves a csalódás, azt „egyesült erővel“ sajnáljuk, valamint fogja sajnálni utánunk valamennyi vidéki közönség, mert ezt bizony mindenütt föl fogják tálalni. Az ismételt csalódások legfölebb arra fognak vezetni, hogy utóbb óvatosabbak leszünk a Gabányi „remekeivel“ szemben.

A még nem emlitett szereplők közül Szarvasynak (Farkas) volt a legtermészetesebb szerepe a sok képtelen alak közt és ezt egészen helyesen ábrázolta. Liptay (Felvinczi), Borbély (Zab Feri) és László (Dr. Gáti) képtelen szerepeket voltak kénytelenek előadni, ami csak részben sikerülhetett, és különösen a máskor oly intelligensen játszó Lászlót a tulzás vádjával kell illetnünk. Aitner, Prager, Vida kis szerepeikben jók voltak. Prágert ezen utolsó fellépésére tűzzel-vassal, fenyegetéssel és könyörgéssel iparkodtak megnyerni, csakhogy a darabnak el ne kelljen maradnia! Tant de bruit pour une omelette. Ennek az esetleges elmaradását ugyan kár volt kárnak tartani.

„*Rip*“ előadását nagyszámu közönség akarta élvezni, és ezzel kimutatta azon állitásunk alaposságát, hogy ezt az operettet várva várja. Az élvezés persze csak az akarás stádiumában maradt, mert amit zene és ének dolgában kaptunk, az mindenkire nézve, aki Rippet már jobb előadásban hallotta — már pedig ennél csakis jobb előadások léteznek — minden inkább volt, mint élvezet.

Az 5 szálu zenekar játéka nagyon is észrevétette, hogy fejét s pár tagját vesztette. Gyakran juttatta eszünkbe a „Szép Helena“-beli tust.

A cimszerepet játékban, mint énekben ügyes Csatár énekelte s bebizonyitotta azt, hogy izléssel s gyakorlattal a hang itt-ott való fogyatékossága mellett előbb lehet szépen és hatással énekelni, mint jó hanggal és rossz izléssel. Több dala élénk tetszésben részesült, igy az első felvonásbeli „Drága nőcském“ dala. De énekének hatása még szebb lehett volna, ha szebb maszkot választ.

Lisbeth szerepét B. Szőllősy Ilon kissé bágyadt hanggal, de müizléssel és gonddal énekelte. Csak egy körülmény von le értékéből, a hallható lélegzetvétel, az pedig csak rossz szokás. S a hallgató műélvezetének fele részét az biztositja, ha az énekes könnyeden látszik énekelni, mig a megerőltetésbe kerülő ének sajnálatot ébreszt. S hátrányára van az kivált ott, hol a legfinomabb fedett hang élvezhetését a rá következő erős lélekzetvétel tönkreteszi.

Perényinek (Adrien) szép énekéhez mérten csekély szerepe volt.

Valahol adtak egy darabot, melyben az első és a második felvonás közt 15 évi idő van. E darabban a hősnőt igy szólitotta meg a rendező: „Mit látok, ön ugyanabban a ruhában akar a II. felvonásban fellépni, a melyben az elsőben volt, hiszen az 15 évvel később játszik!“ — „Éppen azért bátran tehetem, hiszen a közönség csak nem emlékezik vissza arra, hogy mi volt rajtam 15 év előtt!“ — Ennek a mintájára maradtak kórista hölgyeink is a 20 év előtti toilettejeikben. Arcukat is megvénithették volna, mert rájuk talán még sem lehet azt mondani, ami némely szinház kóristanőire illik, hogy t. i. 20 évvel több vagy kevesebb, nem számit? Katrinát se kellett volna a III. felvonásban per „lányasszony“ titulázni, mikor az időközben 20 évig volt Van der Bilt felesége és 16 gyermeknek anyja, akiket más szinpadon mind föl is léptetnek, meg énekeltetnek is, ami itt persze elmaradt, sőt örültünk, mikor a nagyok éneke véget ért. Az előforduló két gyermeket egy kis Bérczy és egy kis Vida adta, és bátor éneklésükért sok tapsban részesültek, énekök oly szép és tiszta volt, hogy sok nagy énekes tanulhatna tőlük tiszta intonálást.

Még egy negativ énekről emlékezünk meg t. i. Prager Zsuzsiéról, a kit bizony sem játék, sem ének dolgában nem tudott feledtetni B. Szabó Berta, bár csinosan énekelt, de már csak olyan szerepekben Prágert láttuk szivesen meleg, érces hangjával s élénk temperamentumu játékával.

A karok összevágóan mentek.

„*A szép asszony kocsisa*“ már az utolsó évtizedből való népkinmű (ez nem sajtóhiba) és igy van reményünk, hogy utóbb még egészen uj népszinműhöz is jutunk, ha elég soká tudunk várni.

A közönség az olcsó helyeket egészen, a drágább helyeket aránylag fogyatkozó számban töltötte meg ugy, hogy ebből ismét azon ajánlatunk helyességére lehet konkludálni, hogy az olcsóbb helyeket szaporitani kellene. Persze akkor következetességből a páholyokon kellene a szaporitást kezdeni, mert ezek a legolcsóbbak. De ne érintsük e fájó hurt!

Infandum regina jubes renovare dolorem.
Vergil Aeneise III.

Perényit kell az előadásból első helyen emlitenünk, mert még sohasem hallottuk népdalokat énekelni, pedig ebben igen jól állta meg a helyét és zajos sikert aratott. Kivüle Szőllősy, Egry és Deréki emlitendők a nagyobb szerepekben. Deréki ellen csak az a kifogásunk, hogy minek tartja fejét folytonosan balra hajtva. Ennélkül se kisebb, se nagyobb intrikus nem volna. A kisebb szerepekben Szarvasy, Réthy és Rátkay ügyes alakitásokat nyujtottak. Csatár tőrőlmetszett jó magyar papalakot adott.

Hogyan mondhatták, hogy Deréki hasonlit Egrire, mikor az egyiknek vörös, a másiknak fekete hajazata volt? Már csak ezen is fennakadhatott volna a bonyodalom.

A mig a szinlap következetesen irja, hogy operettéje, nem szólunk. Még az se bánt nagyon, ha azt irja „Soup*né* nagyoperette“, meg „Moser vigjáték“, habár ezen tótositás ellen tiltakozhatnánk. De mikor már a Dicsőffy Lóránd Lejár királyát is csak Le*ár* királynak szedik, akkor Dicsőffy nevében protestálnunk kell. Banda! Különben kiváncsian nézünk eléje a Lejár király lejárásának. Reméljük a közönség is!

drpatajsándor.

Művészet és irodalom.

Szinügy. A zombori sajtó nem mulasztott el egy alkalmat sem, hogy a közönséget a szinészet pártolására ne buzditotta velna. Kész ezentul is mindent elkövetni, hogy a jó társulatok anyagi existentiáját a maga hatáskörében elősegitse. Elismerte és elismeri, hogy az évről évre ismétlődő mizeriáknak nem egyedül a direktor s a szinészek az okai. Értelmiségünk igényei, a kifejlett müizlésnél fogva igen nagyok, nincs elég nagy szinházlátogató publikumunk. . . stb. De viszont nem mulaszthatjuk el tudomására hozni az igazgatónak azt, hogy olyan hiányos társulattal, amilyen most az övé, nem existálhat. Fontolja meg ezt jól az igazgató s iparkodjék a bajokon segiteni, mert különben nemcsak azt fogja elérni, hogy a szinház mindig üres lesz, hanem azt, hogy kénytelenek leszünk erélyesebben fellépni az ily állapotok megszüntetésére. Általánosságban mondjuk mindezt, nem akarunk e helyütt a tarthatatlan hibák részletezésébe bele menni, ugy is köztudomásuak azok, hanem mert tartozunk annak kijelentésével, hogy a zombori közönség ily állapotokat nem tűrhet, ajánljuk az igazgatónak, — aki különben minden szereplésével a közönség elismerését ki tudta vivni s akinek intelligenciája kétségen felül áll — hogy vessen mielőbb véget az állandó zűrzavarnak.

Törvényszéki csarnok.

(Egy monstre bűnpör. Közli: M. K.)

(Folytatás.)

Hogyan lehet hamis passzusokhoz jutni?

Kottur Miska, Tyószity kebelbarátja mesélte el azt az érdekes dolgot, a november hó 21-én tartott végtárgyaláson. Az eset előzményei a következők: 1887. év február 28-án Csalmán Adzsia Lojától 2 drb ló, 17 drb kötvény s egyéb tárgyak összesen 2496 forint értékben lopattak el. Ezen tárgyak közül több értékes ruhanemű s a 2 ló Kottur kezén találtatott, kitől a csendőrség elfogatása alkalmával 2 hamis lólevelet és egy hamis utlevelet is kobzott el.

A végtárgyaláson Kottur természetesen tagadta, hogy ő a lovakat s a nála talált tárgyakat lopta volna, hanem egy hosszadalmas mesét mond el, melynek a conclusiója az, hogy azokat a lovakat két előtte ismeretlen ember hagyta nála avégből, hogy passzusokat szerezzen. Kottur, mint szolgálatra kész férfiu, vállalkozott is a dologra s elment Uj-Karlovica község irnokához, Szavin Gyokához, aki adott is mindjárt két, a község pecsétjével ellátott lólevélürlapot és egy idegen névre kiállitott utlevelet. A lólevélürlapokat aztán kitöltötte szivességből Poznanovits Iván „hugli“ ur. Kottur azonban nem adhatott tul a lovakon, mert mikor bucsulakomáját tartotta Szerbiába való szökése előtt, a csendőrség meglepte.

A kir. ügyészség Kottur Misa ellen lopás és két rendbeli közokirat hamisitás, Szavin Gyoka ellen két rendbeli közokirat hamisitás, Poznánovits Iván ellen közokirat hamisitás és Kottur Kata ellen bűnpártolás miatt emelt vádját fentartja.

Egy nagy lopás.

1887. év április hó 15. és 16-ika közti éjjelen Baksity Péter becsmeni lakostól háza utcafelőli ablakának betörése után 3000 frt értékű váltók, egy db 1000 frt és egy db 7500 frtról szóló takarékpénztári könyvecske, 472 frt 15 kr papir- és váltópénz, több ezüst- és aranypénz és két ezüst óra lopatott el.

Djakovics Nika — Tyószitynak még a lepoglavai fegyintézetből barátja — elfogatása alkalmával az egyik ezüst óra, kezén találtatott, melyben káros sajátját ismerte fel. Djakovics tagadja, hogy a lopást ő követte el s társait vonakodott megnevezni. Az óra hol szerzését illetőleg pedig azt adta elő, hogy ő azt Topcsiderben (Szerbiában) egy előtte ismeretlen embertől vette.

A kir. ügyész azonban nem hiszi el ezt neki s lopás bűntette miatt kérte Djakovicsot elitéltetni.

Djakovics védője dr. Thurszky Zsigmond ügyvéd ellenben felmentését kérte, mert védence tagadásával szemben bűnösségére nézve mi bizonyiték sem merült fel.

Verekedő legények. F. évi november hó 7-én este Prigl.-Szent-Ivánon Lettner korcsmájában a legények összevesztek, mely alkalommal ifj. Rundio János megszuratott és a sérülés következtében 10 nap mulva meghalt. Ugyanakkor Gaszmann József is megszuratott. Ifj. Rundio János megöletésével Stefan Ferenc vádoltatott, ellene azonban a f. évi november hó 18-án tartott végtárgyaláson sem volt bizonyiték szerezhető s a törvényszék fel is mentette. Ellenben beigazoltatott az, hogy Gaszmann Józsefet Ebli Gáspár és Makk István szurták meg s a törvényszék nevezetteket sulyos testi sértés vétségében mondta ki bűnösöknek s ezért őket egyenként 4—4 havi fogházra s 20—20 frt pénzbüntetésre itélte. A kir. ügyész, az elitélt vádlottak s dr. Baloghy Ernő mint Ebli Gáspár védője, az itélet ellen felebbezést jelentettek be.

Közgazdaság.

Őszi vásárunk vasárnap és hétfőn tartatott meg. Az előző napi esőzések, ugy látszik, nagyon visszatartották a vidéki kereskedőket, mert alig jött el egypár jelentékeny vásárló. Hozzájárult még, hogy ugyanezen napokon Szabadkán is vásár volt s a fővárosi kereskedők tudvalevőleg inkább a szabadkai mint a zombori piacot látogatják. Mindössze itt volt két kőbányai, egy pécsi sertéskereskedő, és négy boszniai lókereskedő, kik tömegesen vásároltak is. Hogy mily lanyhán folyt le a vásár első napja, mutatja az a körülmény, hogy alig lett e napon ötszáz darab marhalevél kiállitva, holott az előző évi vásárokon háromszor ennyi járlat állittatott ki. A hizott sertések ára, a nagy kinálat folytán, erősen csökkent, ugy, hogy kilogrammja 32—35 kron kelt el. Másnap, hétfőn, az árak egy-két krajcárral emelkedtek, mert Kőbányáról kedvező távirat érkezvén, a helybeli kereskedők, Konyovits Illés, Darázsy Márk, Bosnyák Antal stb. nagyban vásároltak. A katona alá való lovaknak szép keletjük volt, mert a boszniai lókupecek nem nagyon válogattak bennük s árukat is jól fizették. Darabja 150—300 frton kelt el. Marhakereskedő alig jelent meg, mert hizott marhát alig hajtottak ide, ujfejősök pedig épen nem voltak. Iparosaink is aligha lesznek megelégedve a vásár eredményével, mert a nagy sár miatt a vevők alig férhettek sátraikhoz. Egyszóval silány vásárunk volt.

Az épitőmesterségről. Az épitőmesterség gyakorlása tudvalevőleg csak előzetesen igazolt képesités alapján van megengedve. A képesitést igazoló bizottság előtt a épitőmesteri vizsgálat letevése végett jelentkezők száma azonban csekély. A jelentkezők közül képesitő bizonyitványt kapott 1886-ban 7, 1887-ben 4, 1888-ban 5, 1889-ben 1. Feltűnő mindenesetre e jelenség, hogy az épitőmesteri képesitést megszerző egyének száma általában csekély, sőt az utóbbi években apadt. E jelenséget a kereskedelemügyi miniszter annak tulajdonitja, hogy a bizottság az épitőmesteri képesités szinvonalának emelésére törekedvén, a vizsgálatokat folyton növekedő szigorral eszközli, a mi kétségkivül csak helyeselhető. Része van a jelenségben annak is, hogy az épitészeti pályára készülő ifjak nagy része a műegyetemen oklevelet nyervén, a szabályzat értelmében, a képesitő vizsgálat alól fel van mentve. Valószinű azonban az is, hogy az ipartörvény határozmányai, főleg a vidéken nem hajtatnak végre, s nem ellenőriztetnek az iparhatóságok által a kellő pontossággal, minek folytán igen gyakran olyanok is vállalnak épitési munkát, kik a törvényszerű minősültséggel nem birnak, mindazonáltal a gyakorlati téren megnehezitik e versenyt azoknak, akik a minősültséget, csak fáradságos és hosszas ismeretgyűjtés után szerezhetik meg. A kereskedelemügyi miniszter, valahányszor ez érdekeltek fellebbezései folytán tudomására jön a visszaélés, mindannyiszor a törvény teljes szigorát alkalmazza.

Százezerfrankos apaló. Luczenbacher Pál osztálytanácsos a földmivelési miniszterium megbizásából Párisban megvásárolta 100,000 frankon Lupin Galaor nevű ötéves telivérménjét a kisbéri ménes számára. Kapcsolatban megemlitjük, hogy az állami ménesek nemcsak nyertek, hanem veszitettek is egy hires lovat, amennyiben nemrég megdöglött a 4 éves Urambátyám, mely azelőtt a Blaskovich istálló tulajdona volt s fényes diadalokat aratott nemcsak itthon, hanem az osztrák és német versenytereken is.

Selyemiparunk. Minél sulyosabb az a helyzet, melybe Magyarország mezőgazdasága a nyugati államok elzárkozási politikája folytán jutott, annál nagyobb sulyt kell fektetnünk azon speciális gazdasági iparágakra, melyek eddig még nem hasznositott jövedelmi forrásokat tárnak fel. Hogy ezek sorában a selyemtermelés kiváló szerepet játszik, ezt a selyemtenyésztési felügyelőségnek évről-évre megjelenő jelentése most már minden kétségen felül helyezte. A folyó évről szóló jelentés, mely ép a minap jutott kezünkhöz, e tekintetben igen meglepő adatokat és tényeket tartalmaz. Kitűnik e jelentésből, hogy mig egyfelől ez iparág hazánban mondhatnók rohamos fejlődésnek indult, addig másfelől oly jelenségek is kezdenek mutatkozni, melyek ha gyökerükben nem orvosoltatnak, a szép fejlődésnek indult iparág jövőjét komolyan veszélyeztetik. Ami az ügy kedvező és kecsegtető oldalát illeti, mindenekelőtt a visszaesés nélküli folytonos fejlődés érdemel figyelmet. A selyemgubó-termés tavalyról az idénre, vagyis 1889-ről 1890-re 815.659 kilóról 1,043.096 kilóra, tehát majdnem 28 százalékkal emelkedett. Hasonló emelkedést mutat a selyemtermelő községek és családok száma (1693-ról 1942-re, illetőleg 51.122-ről 66.525-re); és különösen figyelemreméltó, hogy egy-egy községben évről-évre többen foglalkoznak selyemtenyésztéssel, a mi a fejlődés intensivitásáról is tanuskodik. Látható ezekből, hogy népünk a selyemtermelést határozottan megkedvelte, hogy felismerte annak előnyös voltát, mely főleg abban nyilvánul, hogy minden befektetés nélkül, különben nem igen értékesithető munkaerővel oly mellékjövedelmet nyujt, mely kétszeres értékkel bir a vele foglalkozó szegény népre nézve, mert akkor jut hozzá, midőn arra legnagyobb szüksége van, t. i. aratás előtt. Igen természetes, hogy ezen tekintetek még nem határozók a selyemipar jövője szempontjából, mert e szempontból az a főkérdés, hogy az ipar önmagában véve is életre való-e. E kérdésre nézve is igen megnyugtató adatokat tartalmaz a jelentés, amennyiben konstatálja, hogy mind gubóterméstünk, mind nyers selymünk a világpiacon napról-napra növekvő elismerésnek örvend. Tény, hogy a magyar selyem a legmagasabb árakon kel, és mig ezelőtt gubóárukkal kizárólag Olaszországra, nyers selyemárukkal pedig Franciaországra voltunk utalva, gubóink ma már Franciaországban is piacot hóditottak, selymünk pedig Franciaországon kivül Németországban is (Crefeld, Elberfeld) kiváló érdeklődést keltett. Ezen tények alapján

a jelentés most egy eddig még soha nem érintett uj oldalról is megvilágitja a selyemtermelés és selyemipar fontosságát. — Azt a kérdést veti fel, hogy mily jövedelme lehetne Magyarországnak a selyemiparból. És ennek kideritése végett párhuzamot állit Olaszország selyemtermelése között és a között, melyet a létező viszonyok között Magyarország elérhetne. A számitás eredménye az, hogy midőn Olaszország 40 mill. kiló gubót termel 150 mill. frk értékkel, Magyarország mai népessége mellett a selyemtermelésre alkalmas vidéket számba véve, bátran termelhetne 15 millió kilót 56 millió frk értékben. Ez azonban csak a nyers anyag értéke; tetemesen fokozható az ipari feldolgozás által. Nevezetesen maga a feldolgozás első stádiuma, a legombolyitás a 15 millió termelhető gubónál, 30.000 embernek adna állandó foglalkozást. Ezután következik még a sodrás, szövés, festés stb. Magától érthető, hogy mindez iparágak egyszerre egy csapásra életbe nem léptethetők, sőt egyelőre még alig kezdeményezhetők; de lépésről-lépésre haladva igenis meg lehet azokat honositani. A legombolyitás már is elég jelentékeny mérvet öltött. A két selyemfonó gyárban mintegy 600 munkásnő van elfoglalva s e szám folyton szaporodik. — Közeledik az idő, midőn a feldogozás második stádiumát a sodrást is meg kell kezdeni. — Ez ép oly fontos és esetleg még jövedelmezőbb iparág, tehát, mint maga a legombolyitás, és különösen azért lenne előnyös, mert az ily gyárak az országnak azon részein volnának felállitandók, ahol a népesség aránylag legsűrűbb és legcsekélyebb jövedelemmel bir, t. i. az északi megyékben, honnan a keresetképtelenség kivándorlásra kényszeriti a lakosság egy részét. — Ily módon ezen vidékek, — melyek selyemtenyésztésre nem alkalmasak — legalább közvetve szintén részesülnének a selyemipar áldásaiban. Ezek azon előnyök, melyeket a jelentés kilátásba helyez. De elismerésre méltó őszinteséggel kiemeli a jelentés azon bajokat is, melyek ez iparban mindinkább érezhetőkké válnak, s melyek ha nem orvosoltatnak, nemcsak a jövőt teszik kockára, hanem az eddig elért eredményeket is komoly veszélylyel fenyegetik. A jelentés statisztikai adatokkal kimutatja, hogy egy uncia pete után (25 gr.) termelt gubó mennyisége 1887. óta határozott hanyatlásnak indult és pedig a legjobb selyemtermelő vidékeken. Egyes helyeken, ahol 1887-ben átlag 30—40 kilót termeltek egy-egy uncia után, ez átlag 20—25 sőt helyenkint 10—15 kilóra szállt alá. Ennek oka az eperfalomb hiányában rejlik. Ép, akkor, midőn a hernyónak legtöbb eleségre van szüksége — az eperfalomb elfogy: a gubók valóságosan kiéheztetnek, s részben tönkremennek, részben igen hitvány selymet produkálnak. Hogy lehessen e bajon segiteni? A petekiosztást egyénenkint egy bizonyos minimumon alul megszoritani nem lehet, mert akkor a termelés magát már ki nem fizeti; — a jelentkezők egy részét elutasitani szintén nem lehet, mert akkor maguk állitanak elő górcsővezetlen petét, mely az egész tenyésztést inficiálhatja és tönkre teheti. Nincs tehát más mód, mint az eperfák számát lehető erélylyel és gyorsasággal szaporitani az ország mindazon vidékein, melyek ezen ipar felkarolására alkalmasak. Miután pedig a selyemtenyésztési felügyelőség erre magában véve nem képes és miután ezt a magán birtokosok és községek jóakaratára bizni azért nem lehet, mert erre őket kézzelfogható érdek még nem csábitja, — ha a jelenlegi circulus vitiosusból ki akarunk bontakozni, nem marad más hátra, mint hogy maga az állam lépjen közbe kellő erélylyel és céltudatos tervszerűséggel. Hogy mikép oldassék meg e nehéz és kényes kérdés, abba ez alkalommal nem akarunk belebocsájtkozni. Küszöbön áll a mezőrendőrségi törvény meghozatala, Ugy véljük, hogy a kérdést e törvény keretében kell majd megoldani, s azért annak idejében e kérdésre vissza fogunk térni. Hiszem, hogy a kormány fontolóra veendi e nagy horderejű ügy szükségszerű következményeit, s eddigi sikeres működésének eredményét, mely a selyemtenyésztési felügyelőség működése óta 5.247,421 frt nemzetgazdasági jövedelemben nyer kifejezést, lehetőleg fokozni fogja. E.

Naptár.

November.

Havi és heti nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
25 Kedd	Katalin	Katalin	13 Ar. Ján.
26 Szer.	Konrad pk.	Konrad	14 Fülöp ap.
27 Csüt.	Ákos	Virgil	15 Guriás
28 Pént.	Sosten	Günther	16 Máté

Felelős szerkesztő:
Dr. BALOGHY ERNŐ,
köz- és váltó-ügyvéd.
Laptulajdonos és kiadó:
BITTERMANN NÁNDOR,

HIRDETÉSEK.

6124. sz.
1890.

Pályázati hirdetmény.

Topolya községben lemondás folytán megüresedett 300 frtal javadalmazott irnoki állásra pályázatot nyitok.

Felhivatnak a pályázni szándékozók hogy képzetségüket igazoló okányokkal felszerelt saját-kezűleg irt kérvényüket **f. évi december hó 25.** hozzám annyival inkább nyujtsák be, mivel a később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

Választási határnapul 1891. évi január hó 5-ének d. e. 11 órája tüzetik ki.

Topolyán 1890. évi november hó 16.

Császár Péter,
főszolgabiró.

3—1

Karácsony és ujévre alkalmas ajándékok.

Karácsony és ujévre alkalmas ajándékok.

A közeledő karácsony és ujévi ünnepek alkalmából ajánlom dúsan felszerelt

könyv-, zeneműű-, papir-, iró-, rajz- és díszműárú-üzletemet

magyar, szerb és német nyelvű **díszművek, imakönyvek, ifjusági iratok, képeskönyvek, albumok, emlékkönyvek, iskolatáskák, iró-mappák** stb., stb. cikkekben

bámulatos olcsó áron.

A n. é. közönség pártfogását kérve vagyok

mély tisztelettel

Karakásevics Milivoj
könyvkereskedő,
Zomborban, a Szent-György-téren, Bikár S. úr házában.

*—1

Karácsony és ujévre alkalmas ajándékok.

Karácsony és ujévre alkalmas ajándékok.

7375. sz.
kig. 1890.

Az apatini járás főszolgabirájától.

Pályázat.

Apatin községében megüresedett s a végrehajtói teendőkkel összekapcsolt irnoki állásra, — melylyel évi 450 frt készpénzfizetés van összekapcsolva — ezennel pályázat nyittatik.

Pályázni kivánók felhivatnak, hogy a 6. ex 1886. közgy. számu megyei szabályrendelett 9. §-a második bekezdése értelmében felszerelt kérvényeiket bezárólag **folyó évi december hó 5-ig** ezen szolgabirósághoz nyujtsák be.

Apatin, 1890. évi november hó 12-én.

Ribiczey Béla,
főszolgabiró.

3—3

Egy tekeasztal
szabad kézből eladó.
Bővebb tudósitást ad a tulajdonos
Pap János,
csonoplyai nagyvendéglős.

63. sz.
isk. 1890.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Keresztur községében egy 350 frt fizetés és 50 frt lakbérrel javadalmazott ruthén-magyar tannyelvű községi iskolánál a tanitó állomás leköszönés folytán üresedésbe jövén, annak leendő betöltésére pályázatot nyitok, és felhivom az ezen állomást elnyerni óhajtokat, miszerint folyamodványaikat a melyben igazolandó hogy a ruthén nyelvre is képesitve vannak, hozzám folyó évi november hó 30-ig beadni elnemulasszák.

Keresztur 1890. oktober 26.

Arnold Károly,
iskolaszéki elnök.

2—2

366. szám.
1890.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 104. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a tek. zombori kir. járásbiróság 11190/1890. sz. előleges árverést elrendelő végzése által Bezdánban 1890. évi november hó 17-én Roheim Károly zombori lakos javára Szabovits Athanász és társai bezdáni lakosok ellen 300 frt tőke, ennek 1889. évi szeptember hó 20. napjától számitandó 6% kamatai és eddig összesen 62 frt 43 kr perköltség követelés erejéig elrendelt biztositási végrehajtás alkalmával biróilag lefoglalt és 541 frtra becsült 50 métermázsa vörös hagyma, 8000 fej téli káposzta és 4 lóból álló ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek a fenti szám kiküldést rendelő végzés folytán a helyszinén, vagyis Bezdán községháza udvarán leendő eszközlésére *1890. november hó 27-ik napjának délelőtti 9 órája* határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet igérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapitott feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zomborban, 1890. évi november hó 22-én.

Styrum,
kir. bir. végrehajtó.

13,578. sz.
1890.

Birtok eladási árverési hirdetmény.

A nagyméltóságu m. kir. pénzügyminiszteriumnak folyó hó 8-án 108,493. sz. a. kelt magas intézménye folytán közhirré tétetik, miszerint a palánkai m. kir. kincst. uradalomhoz tartozó s **Obrovác község határában fekvő „Golubnyák" nevű 72**[1232] **holdas kincst. birtoknak örök ároni eladása végett a palánkai m. kir. kincstári ispánság hivatalos helyiségében folyó évi december hó 1-én d. e. 8 órakor** zárt irásbeli ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános szóbeli árverés fog tartatni. Kikiáltási ár az egész birtokra 15,500 frt. Bánatpénzül 10% követeltetik ugy a szó, mint irásbeli ajánlatoknál, mely utóbbiak a szabályoknak megfelelő alakban 50 kros bélyeggel ellátva az árverés megkezdéseig az árverező bizottság kezeihez benyujtandók. Az árverésben, melynek eredményére nézve a törvényhozás, illetőleg a nagyméltóságu m. kir. pénzügyminiszteriumnak utólagos jóváhagyása fenntartatik — csak azok vehetnek részt, a kik honi törvényeink szerinti birtokszerzési joggal birnak. Az árverési feltételek a palánkai ispánságnál és alólirt jószágigazgatóságnál megtekinthetők. Utóajánlatok nem fogadtatnak el még az esetben sem, ha azok egy ujabbi árverés esetére kötelezőleg fenntartatnak is. Aradon, 1890. évi november hó 12-én. **M. kir. államjószágigazgatóság.**

(Utánnyomat nem dijaztatik.) 2—2

5813. sz.
kig. 1880.

Pályázat.

Bács-Bodrogh vármegye ó-becsei járásához tartozó Szt-Tamás községben egy irnoki állásra, — melylyel 400 frt évi fizetés jár, — pályázat nyittatik.

Felhivatnak a pályázók, hogy képzettségüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket **folyó évi december hó 15-ig,** mint a pályázat határnapjáig ide nyujtsák be.

Ó-Becsén, 1890. évi november hó 11-én.

Gombos Béla,
főszolgabiró.

3—3

8757. sz.
tkvi. 1890.

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy Vértesi Károly budapesti lakos végrehajtatónak Bozsin Mitár volt ó sztapári lakos hagyatéki végrehajtást szenvedő elleni 600 frt tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék területén lévő, Ó Sztapár községben fekvő, az ó sztapári 1699. sz. tjkvben foglalt Bozsin Mitár nevére irt 989/b. hr. sz. szántóra 1815 frt becsárban és ugyanott 1426/a. hr. számu kaszállóra az árverést 168 frtban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az *1890. évi december hó 30-ik napján délelőtti 10 órakor* Ó-Sztapár községben a községházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 181 frt 50 krt és 16 frt 80 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. november hó 1 én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. § a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1890. évi szeptember hó 24-én.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Ráics Lyubomir,
kir. trvszéki biró.

Zombor, 1890 Bittermann Nándor könyv- és könyomdájából.